

Evaluering af frivilligcentre i Københavns Kommune

**KØBENHAVNS KOMMUNE
SOCIALFORVALTNINGEN
PROJEKTKONTORET
2008**

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	3
2. Opsummering og konklusion	5
3. Baggrund for de tre frivilligcentre	8
3.1. Baggrunden for Frivilligcenter SR- Bistand (SR)	8
3.2. Baggrunden for Vesterbro Frivilligcenter (VF)	10
3.3. Baggrunden for Frivilligcentret Netvirket (FN)	12
3.4. Sammenfatning af baggrund for frivilligcentre	14
4. Analyse af de tre frivilligcentre	15
4.1. Analyse af SR- Bistands (SR) indsats	15
4.1.1. Formidling af frivilligt arbejde	16
4.1.2. Selvhjælpsgrupper	17
4.1.3. Projektvugge og foreningsservice	18
4.1.4. Netværksdannelse	19
4.1.5. Borgerrettede aktiviteter	19
4.1.6. Synlighed i øvrigt	19
4.1.7. SR fra et foreningsperspektiv	20
4.1.8. Sammenfatning	23
4.2. Analyse af Vesterbro frivilligcenters (VF) indsats	24
4.2.1. Formidling af frivilligt arbejde	24
4.2.2. Selvhjælpsgrupper	26
4.2.3. Projektvugge og foreningsservice	26
4.2.4. Netværksdannelse	28
4.2.5. Borgerrettede aktiviteter	29
4.2.6. Synlighed i øvrigt	30
4.2.7. VN fra et foreningsperspektiv	31
4.2.8. Sammenfatning	34
4.3. Analyse af Frivilligcentret Netvirkets (FN) indsats	36
4.3.1. Formidling af frivilligt arbejde	36
4.3.2. Selvhjælpsgrupper	37
4.3.3. Projektvugge og foreningsservice	38
4.3.4. Netværksdannelse	39
4.3.5. Borgerrettede aktiviteter	40
4.3.6. Synlighed i øvrigt	40
4.3.7. FN fra et foreningsperspektiv	40
4.3.8. Sammenfatning	44
5. Evalueringens metoder	45

1. Indledning

Socialudvalget i Københavns Kommune besluttede på Socialudvalgsmødet i juni 2006 (SUD 267/2006) at bevilge midler til tre frivilligcentre i København. Bevillingen er givet som kommunal medfinansiering via den daværende § 115 pulje (nu § 18 pulje) til den statslige satspuljeaftale 2005 om styrkelse af eksisterende og udvikling af nye frivilligcentre.

I indstillingen blev der stillet betingelse om, at der efter 1½-2 år skulle foretages en evaluering af centrene. Det er baggrunden for at denne evaluering er foretaget. Evalueringen er foretaget af Socialforvaltningens projektkontor.

Evalueringen har til formål at belyse frivilligcentrenes arbejde og opfyldelsen af de mål, der blev opstillet i forbindelse med ansøgningen til henholdsvis satspuljen og den daværende § 115-pulje. Endelig er det hensigten ud fra evalueringens resultater at redegøre for, hvordan det frivillige arbejde i Københavns Kommune påvirkes af frivilligcentrene. Evalueringen skal indgå i Socialudvalgets overvejelser om en eventuel fortsat finansiering af centrene.

Evalueringen foretages med udgangspunkt i:

- Frivilligcentrenes egne mål med projektet jf. deres projektansøgninger.
- Landsorganisationen FriSes guide ”Bedst praksis”, som indeholder en række anbefalinger til frivilligcentrenes virke samt FriSes kriterier for mindste grundlag for frivilligcentre.
- Frivilligcentrenes service vurderet af aftagerne dvs. nogle af de foreninger, som har haft kontakt med frivilligcentrene.

Evalueringen bygger på spørgeskema, registreringsskemaer og interviews med de frivilligcentre, der er genstand for evalueringen. Herudover er der udført telefoninterviews med nogle af de foreninger, der har fået rådgivning, fået formidlet frivillige, eller på anden vis har haft kontakt med frivilligcentrene i bevillingsperioden.

Kort om Frivilligcentre og Frivilligcenterpuljen

Begrebet ”frivilligcenter” er et forholdsvist nyt begreb, som handler om organisationer, som har til formål at formidle frivilligt socialarbejde til borgere, som ønsker at gøre en frivillig indsats. Organiseringen har sit historiske udspring i to forskellige typer af organisationer: Dels i selvhjælpsbevægelsen, der især begyndte at brede sig fra midten af 1980’erne, og dels i de organisationer, der fra sidst i 1980’erne begyndte at formidle frivilligt socialt arbejde til borgere, der ønskede at gøre en ekstra indsats. De to typer af organisationer er med årene vokset sammen, og er i dag organiseret under Landsforeningen FriSe – Frivilligcentre og Selvhjælp i Danmark.

I 2004 beskrev FriSe i samarbejde med dets medlemsorganisationer en guide for ’bedst praksis’ for frivilligcentrene. Her gives et billede af, hvad formålet er med frivilligcentrenes virke, og hvad deres kerneaktiviteter består i. Der lægges vægt på 6 kerneaktiviteter, som er:

- Formidling af frivillige
- Selvhjælpsgrupper
- Projektvugge og foreningsservice
- Netværksdannelse
- Borgerrettede aktiviteter

- Synlighed overfor foreningerne

I 2007 blev der på FriSes generalforsamling desuden vedtaget et minimumsgrundlag for frivilligcentrene, som medlemsorganisationerne skal overholde, hvis de ønsker at indgå i den fælles profil. I minimumsgrundlaget defineres et frivilligcenters hovedformål. Det lyder:

- 1) Et frivilligcenter støtter, synliggør og formidler frivilligt socialt arbejde lokalt

Herudover er minimumsgrundlaget for frivilligcentrenes ydelser defineret som:

- 2) Et frivilligcenter formidler frivillige til andre frivillige foreninger og initiativer lokalt
- 3) Et frivilligcenter støtter nye frivillige initiativer på det sociale område
- 4) Et frivilligcenter støtter samarbejdet mellem foreninger
- 5) Et frivilligcenter hjælper foreninger med at udvikle og synliggøre deres arbejde
- 6) Et frivilligcenter fremmer vilkårene for det frivillige sociale arbejde
- 7) Et frivilligcenter medvirker til at styrke og muliggøre samarbejdet mellem de frivillige foreninger og kommunen

I de senere år er frivilligcenterbegrebet og -tankegangen i høj grad kommet på dagsordenen, og antallet af frivilligcentre er vokset. Det skyldes ikke mindst ”frivilligcenterpuljen” som var en del af satspuljeaftalen 2005. Med puljen blev der afsat 49 mio. kr. i perioden 2005-2008 til en styrkelse af eksisterende og oprettelse af nye frivilligcentre.

Det overordnede formål med puljen er at sikre en lettere adgang for den enkelte borger til at engagere sig i det frivillige sociale arbejde, og samtidigt skabe bedre forudsætninger for det lokale samarbejde om løsning af sociale problemer.

Herudover har puljen tre delmål:

1. At der sker et kvalitativt løft af hele frivilligcenterfeltet
 - Ved at forbedre det lokale samspil mellem frivilligcentre, kommuner og de frivillige foreninger
 - Ved at gøre frivilligcentrene mere kendt blandt borgere
 - Ved at generere nye aktiviteter, som efterspørges af borgere og frivillige foreninger
2. At der kommer en bedre geografisk dækning med centre
3. At der er opnået økonomisk bæredygtighed for de støttede projekter ved puljens ophør.

2. Opsummering og konklusion på evalueringen af de tre frivilligcentre

De tre frivilligcentre, der har modtaget bevillinger og er genstand for evalueringen, er SR-Bistand Nørrebro (SR), Vesterbro Frivilligcenter (VF) og Frivilligcentret Netvirket på Amager (FN).

En uddybende beskrivelse af de tre frivilligcentre følger i afsnit 3. Følgende oversigt i tabel 1 giver et kort overblik over de tre frivilligcentre.

Tabel 1 Oversigt over de tre frivilligcentre

	SR Bistand	Vesterbro Frivilligcenter	Frivilligcentret Netvirket
Stiftet	1975 (2006 frivilligcenter)	2007	2001
Udgangspunkt	Frivilligrådgivning af revalidender	Vesterbro Netværks- og Kompetencecenter	Kvarterløftarbejde
Antal medarbejdere	5 (deltidsansatte)	1 samt i perioder en studentermedhjælp	1 samt en studentermedhjælp ti timer ugentligt
Lokalområde	Nørrebro	Vesterbro og Kgs. Enghave	Amager (dækker hele 2300 området dvs. også Ørestad og Islands Brygge)
Bestyrelse	Medarbejdere, frivillige i andre SR foreninger	Netværkspersoner og aktivister fra lokalmiljøet	Netværkspersoner og aktivister fra lokalmiljøet
Aktiviteter	Rådgivning, frivillighed og selvhjælpsgrupper	Netværk mellem foreninger, hjælpe aktiviteter i gang	Støtte op om og igangsætte nye projekter
¹Budget 2008	598.000	698.402	294.600
Heraf udgør §115 / §18 i 2008	197.340	230.473	97.218

Budgettallene for 2008 udgør kun et af støtteårene, der løb fra 2006-2008. Budgettallene er taget med i oversigten for at give et indtryk af forskellen i fordelingen af midler mellem de tre frivilligcentre, hvor VF og SR modtager over dobbelt så meget i støtte som FN. Det har naturligvis betydning for aktivitetsniveauet.

Udgangspunktet for evalueringen af de tre københavnske frivilligcentre, har været deres egne mål samt FriSes minimumskrav til, hvad et frivilligcenter bør indeholde. Det er:

- Formidling af frivillige
- Synlighed overfor foreningerne
- Borgerrettede aktiviteter
- Netværksdannelse
- Projektvugge og foreningsservice
- Selvhjælpsgrupper

Overordnet viser evalueringen, at VF er det frivilligcenter, der er kommet længst i arbejdet med deres mål. Det gælder først og fremmest i forhold til foreningsservice, projektvugge, netværksdannelse, borgerrettede aktiviteter og synlighed. VF har ikke opstillet mål for selvhjælpsgrupper.

¹ Budget 2008 er det sidste af de tre år som den nuværende støtte dækker.

Ud fra en økonomisk synsvinkel har FN, der har ca. halvt så stort et budget og dermed modtager halvt så meget i tilskud fra §115 / §18 som SR og FN, formået både at overvinde en leder krise og arbejde aktivt med deres mål i et relativt stort omfang. VF er det frivilligcenter, der scorer højest i forhold til aktivitet, men har også et dobbelt så stort budget i forhold til FN og modtager tilsvarende større §115 / §18 tilskud. SR, der har næsten lige så stort et budget og dermed modtager et tilsvarende tilskud fra §115 / §18 midlerne som VF, er øjensynligt det frivilligcenter, der har haft sværest ved at få midlerne omsat til frivilligt arbejde. SR har dog også oplevet et lederskifte i utide.

Ikke overraskende er frivilligcentrene mest til nytte for nye foreninger, der ikke er særligt etablerede eller erfarne. De store, erfarne og etablerede frivillige foreninger klarer sig selv og anser sig for mere professionelt organiserede og slagkraftige og mener nærmere at de hjælper frivilligcentrene, frem for at modtage hjælp f.eks. sender de overskud af frivillige eller frivillige, der ikke passer til eget tilbud, til frivilligcentrene. En stor humanitær forening, pegede dog på, at frivilligcentre godt kunne hjælpe de store foreningers nye grupper med netværk i lokalområdet.

Frivilligcentrene er båret af det store engagement, som den enkelte medarbejder har. Det gør dem både sårbare og stærke. Sårbare fordi hvis en medarbejder forlader centret betyder det, at megen viden og netværk forsvinder. Ansættes den forkerte eller opstår der uoverensstemmelser, kan det sætte arbejdet i stå i lang tid. Der er ingen tvivl om, at de utidige lederskifter, der har været i både SR og FN, har sat de to frivilligcentre tilbage i forhold til at arbejde med deres mål.

Fra stort set alle frivillige foreninger, der er positive og gerne vil have frivilligcentrenes hjælp, er der et ønske om at frivilligcentrene er pro-aktive og jævnligt henvender sig på eget initiativ til frivilligforeningerne, da de frivillige foreninger netop ikke har overskud til at holde kontakten. For SR og FN er evnen til den pro-aktive kontakt svingende. VF er meget dygtig til den pro-aktive kontakt og får stor ros for sit kontinuerlige informationsarbejde til de frivillige foreninger.

Formidling af frivillige, synlighed overfor foreninger og borgerrettede aktiviteter

Evalueringen viser, at alle tre frivilligcentre oplever, at færre og færre mennesker henvender sig direkte til frivilligcentrene for at få hjælp til at finde frivilligt arbejde. Samtidigt er der også en tendens til, at de frivillige, der henvender sig til frivilligcentrene, i virkeligheden ofte har brug for selv at være brugere frem for frivillige.

Det er frivilligcentrenes opfattelse, at mange i stedet finder frivilligt arbejde via internettet. Målinger på VF og FNs hjemmesider viser da også, at der her er en livlig trafik på mellem 500 og 800 besøg pr. måned. SR har ikke målt besøg på hjemmesiden. I lyset af mønstret for henvendelser om formidling af frivilligt arbejde bliver synlighed i lokalområdet og borgerrettede aktiviteter så som frivilligfestival vigtige for, at frivilligcentrene bliver kendt i lokalområdet og dermed, at der overhovedet er nogen, der besøger deres hjemmesider. Dette understreges af, at VF oplevede en stigning i besøg på hjemmesiden efter, at de havde afholdt en frivilligfestival.

I forhold til synlighed har især VF været meget udfarende, og VFs synlighed i lokalområdet bekræftes af alle de interviewede frivillige foreninger. FN har også haft nogle nytænkende udadvendte aktiviteter som at deltage i Kvarterhusets julemarked og dele brochurer ud på gaden, men synligheden i lokalområdet bekræftes blot ikke af de interviewede frivillige foreninger. For SR gælder, at i forhold til SRs styrker så som juridisk rådgivning og selvhjælpsgrupper, så vurderer socialrådgivere og folk i miljøet, der er vant til at bruge SR, at de er synlige.

Netværksdannelse, projektvugge og foreningsservice

Frivilligcentrene afspejler på mange måder den historie og de foreninger, som de er et produkt af, og hvor de også har deres fokuspunkter. Ligesom det også er det arbejde, de får særlig ros for. SR er dygtige til selvhjælpsgrupper og professionel rådgivning. VF er eminent til strategisk netværksarbejde for og mellem foreningerne, synlighed, og foreningsservice. FN har fået sat gang i mange projekter med de ønskede målgrupper.

Samtidigt er det personlige engagement, drivkraft, aktivismen og det at omsætte gode ideer til praksis også det, der gang på gang fremhæves som styrken fra de frivillige foreninger. Den daglige leder fra VFs roses af de frivillige foreninger, der er blevet interviewet i forbindelse med evalueringen, for sin energi og professionalisme til strategisk netværkskabelse. Ligesom FNs daglige leder fremhæves for sit engagement og gode tilgang til arbejdet. SRs juridiske rådgiver roses for sit professionelle og gode arbejde.

Selvhjælpsgrupper

Der er en klar linie hos de tre frivilligcentre, når det gælder selvhjælpsgrupper. SR har traditionelt haft mange selvhjælpsgrupper og får stor ros for dem. FN har oprettet en, og oplever, at der er efterspørgsel og brug for dem. Mens VF har valgt dem fra.

3. Baggrunden for de tre frivilligcentre

I det følgende er der en kort præsentation og gennemgang af de tre frivilligcentre og deres baggrund. Det omhandler bevillinger og økonomi, historisk udvikling og udgangspunktet og baggrunden for frivilligcentret, bestyrelsens sammensætning og netværk, lokalområdet og aktivitets profil for frivilligcentret.

Punkterne vil blive uddybet yderligere i det efterfølgende analyseafsnit. **Baggrunden for de tre frivilligcentre** er tænkt som en kort introduktion, hvor de særlige karakteristika for hvert af de tre frivilligcentre ridses op, da der også vil blive henvist til frivilligcentrene igennem analyseafsnittene.

3.1. Baggrunden for Frivilligcenter SR-Bistand (SR)

SR er en netværksopbyggende medlemsorganisation, der blev stiftet i 1975. SRs arbejde udføres først og fremmest af frivillige, ulønnede socialrådgivere, jurister, psykologer og igangsættere. Der er fem lønnede medarbejdere.

Tabel 2 Oversigt over SR-Bistand

Stiftet (frivilligcenter)	1975 (2006)
Udgangspunkt	Frivilligrådgivning af revalidender
Antal medarbejdere	5
lokaleområde	Nørrebro
bestyrelse	medarbejdere
Aktiviteter	rådgivning, frivillighed og selvhjælpsgrupper

Økonomi

I 2006 vedtog Socialudvalget (SUD 267/2006) at tildele SR kr. 210.012,- for 2006. Beløbet udgjorde den påkrævede tredjedel af finansieringen som Socialministeriet krævede for at der kunne opnås støtte fra Socialministeriets frivilligcenter-pulje.

Samtidigt blev det indstillet, at SR blev gjort opmærksom på at søge om midler de efterfølgende to år, hvor det blev anslået, at SR skulle modtage kr. 192.555,- og kr. 197.340,- til dækning af SRs udgifter.

Tabel 3 Budget for SR-Bistand for 2006-2008

År	2006	2007	2008
Budget	636.400	583.500	598.000
§115 midler /§18	210.012	192.555	197.340

Som det fremgår af tabel 3 modtager SR omkring mellem kr. 190.000,- og kr. 200.000,- årligt i den tre årige periode, og SR er det frivilligcenter, der har det andet højeste budget og modtager tilsvarende støtte fra §115 /§18 midlerne.

Baggrund

SR er i sin tid startet som en socialrådgivning for revalidender. På det tidspunkt indgik en lang række faggrupper fra det sociale område f.eks. jurister men først og fremmest socialrådgivere i opbygningen af SR. Især en stor gruppe socialrådgivere indgik i rådgivningen og i SRs bisidderfunktion. SR har typisk hjulpet revalidender i forhold til offentlige myndigheder og har også haft en del kontakt til fagforeninger i den forbindelse herunder HK, der fortsat er kontakt med.

I 1988 begyndte SR at arbejde med selvhjælpsgrupper. Udover revalidender havde man nu også at gøre med en bredere gruppe af borgere, der var "faldet ud af systemet". Selvhjælpsgrupperne er grupper for mennesker i krise f.eks. sorggrupper, hvor man via samtale i gruppen bruger hinandens

erfaringer til at bearbejde f.eks. sorg, barndomstraumer mv. Der er tilknyttet en tovholder til gruppen, der sørger for rammerne for gruppens arbejde.

I 1989 begyndte man med frivillig formidling. Det var ikke mindst i forhold til egen rådgivning og selvhjælpsgrupperne, at man formidlede frivillige. SR har på den måde også fungeret som et center for forskellige former for frivilligt arbejde.

Telefonrådgivningen, der i hele SRs levetid har været en del af rådgivningstilbuddet, har betydet, at SR har haft rådgivning i hele landet. Det har også betydet, at SR har fået en national dimension i sit arbejde, der fortsat indgår. SR har i perioder gjort sig gældende med indspark i socialpolitikken og har i den forbindelse haft kontakt til nogle af de ”gamle” frivillige foreninger, som A².

I 2006 begyndte SR at kalde sig frivilligcenter. Herefter begyndte formidlingen af frivillige i forhold til andre frivillige foreninger. SR har i efteråret 2007 pludseligt skiftet leder. Det betyder, at der er mange tråde, der skal samles op i forhold til aktiviteter og kontakter.

Lokalområdet

SR opererer både lokalt, regionalt og nationalt. F.eks. dækker rådgivningen hele landet. Mens foreningsservice primært sker i forhold til de lokale foreninger. Det er en udløber af SRs historie, hvor fokus har været på rådgivning, bisidderfunktion og selvhjælpsgrupper i den første lange del af SRs eksistens. SR har derfor haft en videre geografisk kontakt til f.eks. andre bydele end Nørrebro i København samt regionalt og nationalt men indenfor et snævrere fagområde primært det socialpolitiske område.

SR har kontakt med Nørrebro Avis og har bl.a. reklameret for arrangementer her bl.a. et åbent-hus arrangement.

Bestyrelsen

SRs bestyrelse består primært af medarbejdere eller frivillige fra kontoret i København eller fra søsterkontorer i andre byer f.eks. Næstved. SRs bestyrelse er involveret i landsorganisationen FriSes arbejde og indgår i formandsnetværk samt har kontakt til andre afdelinger f.eks. i Gribskov. Ligesom SR traditionelt har medvirket til at sætte socialpolitiske dagsordner tidligere, indgår foreningen nu også i landsorganisatorisk arbejde på frivillighedsområdet. Her ses det, at SR er vokset ud af en social og fagpolitisk tradition.

Aktivitetsprofil

Der er tre grene i SR: rådgivning, frivillighed og selvhjælpsgrupper. SR har især fokus på selvhjælpsgrupper, hvor der i øjeblikket er 14 igangværende og en del personer på venteliste.

Selvhjælpsgrupperne hjælper folk i livskrise f.eks. sorggrupper, ensomhed mv.

En del frivillige, der kommer til SR, rekrutteres til eller er netop kommet til SR for at opstarte en selvhjælpsgruppe. Men nogle, der kommer som frivillige, er så svage, at de i virkeligheden selv har brug for at indgå i en selvhjælpsgruppe. SR lægger typisk brochurer hos praktiserende læger mv. om selvhjælpsgrupperne.

SR har udbudt kurser f.eks. i fundraising samt afholdt åbent-hus dag.

Der er udarbejdet en velkomstmappe med informationer til nye frivillige. SR har en hjemmeside med bl.a. en frivillig job børs i forhold til eget frivilligt arbejde. Her søges der om frivillige med socialfaglig baggrund. Dernæst er der punkter med frivilligt arbejde, rådgivning og selvhjælpsgrupper. Under punktet frivilligt arbejde findes formidlingen frivillige jobs udenfor SR. Endelig findes der en social og juridisk brevkasse samt nyhedsbrev og selvhjælpsgrupper.

² A indgår som en interviewet forening i evalueringen af frivilligcentre og er et stort lokalt humanitært tilbud.

3.2. Baggrunden for Vesterbro Frivilligcenter (VF)

VF blev etableret i februar 2007. Der er en fast ansat. I en periode i efteråret 2007 har der været en student i praktik, der over et par måneder lavede en opgave om frivillige med etnisk minoritetsbaggrund. Endelig er der to frivillige, der arbejder med kommunikative opgaver både i forhold til VF og i forhold til at tilbyde service ud til frivillige foreninger.

Tabel 4 Oversigt over Vesterbro Frivilligcenter

Stiftet	2007
Udgangspunkt	Vesterbro Netværks- og Kompetencecenter
Antal medarbejdere	1 samt i perioder en studentermedhjælp
Lokalområde	Vesterbro og Kgs. Enghave
Bestyrelse	Netværkspersoner og aktivister fra lokalmiljøet
Aktiviteter	Netværk mellem foreninger, hjælpe aktiviteter i gang

Økonomi

I 2006 vedtog Socialudvalget (SUD 267/2006) at tildele VF kr. 229.456,- for 2006. Beløbet udgjorde den påkrævede tredjedel af finansieringen som Socialministeriet krævede for at der kunne opnås støtte fra Socialministeriets frivilligcenter-pulje.

Samtidigt blev det indstillet, at VF blev gjort opmærksom på at søge om midler de efterfølgende to år, hvis det blev anslået, at VF skulle modtage kr. 228.949,- og kr. 230.473,- til dækning af VFs udgifter.

Tabel 5 Budget for Vesterbro Frivilligcenter

År	2006	2007	2008
VFs budget	695.320	693.786	698.402
§115 midler /§18	229.456	228.949	230.473

Som det fremgår af tabel 5 modtager VF omkring i omegnen af kr. 230.00,- årligt i den tre årige periode. VF er det frivilligcenter, der har det højeste budget af de tre frivilligcentre og modtager tilsvarende støtte fra §115 /§18 midlerne.

Baggrund

VF er vokset ud af Vesterbro Netværks- og Kompetencecenter, der igen er en udløber af 90'ernes byfornyelsesinitiativer i lokalområdet. På det tidspunkt fungerede det Sociale Kontaktudvalg som et bindeled mellem de frivillige organisationer, Københavns Kommune og Byfornyelsesselskabet.

Vesterbro Netværks- og Kompetencecenters dagsorden var at få lavet byfornyelse for beboerne på Vesterbro, så det ikke blev beboerfornyelse, men social byfornyelse.

I den forbindelse fandt Vesterbro Netværks- og Kompetencecenter ud af, at de kørte godt parløb med lokalcentret og fandt ud af, at det kunne være en god ide at lave et informations- og inspirationsforum mellem det frivillige arbejde og Københavns Kommune på Vesterbro, sådan at man løbende kunne informere og inspirere hinanden. Det foregik bl.a. på temadage og møder. Det løb i nogle år. Efterhånden kom der et ønske om at formalisere arbejdet, for at få mere systematisk læring og evaluering ud af samarbejdet, og på den måde sikre nye kompetencer til især de frivillige organisationer. Sådan blev Vesterbro Netværks- og Kompetencecenter etableret. Det var svært at finansiere arbejdet. Så da der i forbindelse med SATS pulje forliget i 2005 blev afsat kr. 49 mio. til styrkelse af det frivillige område, var det oplagt for Vesterbro Netværks- og Kompetencecenter at søge programmet.

Bestyrelse

VF har samme bestyrelse som Vesterbro Netværk- og Kompetencecenter. Medlemmerne er bl.a. Ulla Ravn, som er lokalcenterchef, Erling Hagmann, der er leder af Vesterbro Kulturhus, Niels Birk, der er leder af Agenda 21/Grøn Vesterbro, Niels Vestergaard, der er formand for Vesterbro Lokaludvalg samt Johannes Bertelsen, der er formand og leder af Kristeligt Studenter Settlement, der er en frivillig organisation på Vesterbro.

Bestyrelsen er kendetegnet ved, at en stor del af det lokale aktivistmiljø og politiske arbejde på Vesterbro er repræsenteret og ved at have en stor berøringsflade både til myndigheder, beslutningstagere og frivillige af mange slags på Vesterbro. Bestyrelsen er med til at præge Vesterbro og sidder i netværkspositioner rundt omkring i området.

Det understreges også af, at VF er en udløber af Vesterbro Netværk- og Kompetencecenter samt at VF er beliggende i Vesterbro Demokratihus sammen med Vesterbro Lokaludvalgs sekretariat og Agenda 21/Grøn Vesterbro og dagligt har kontakt med de instanser.

Lokalområdet

Den organiserede og indvævede opbygning af bestyrelsen peger også på Vesterbro som særligt område med særlige traditioner, når det gælder frivilligt arbejde. På Vesterbro er der traditionsrige og højprofilerede frivillige organisationer som Mariatjenesten, Reden og Mændenes Hjem, der næsten er blevet vartegn for lokalområdet. Det frivillige arbejde har lange traditioner og må formodes at tiltrække beboere, også blandt de nye og rigere beboere, som områdefornyelsen førte til Vesterbro, der er aktivister og ser det som en naturlig del at bruge deres ressourcer på at indgå i frivilligt arbejde. Hvilket igen har stor betydning for et frivilligcenters aktionsmuligheder, rekruttering af frivillige og henvendelse fra aktivister med gode ideer.

VF dækker også Kongens Enghave, der er et område med en mindre ressourcestærk befolkning og et mindre sammentømret frivilligt miljø. Da VF endvidere er placeret på Vesterbro har der derfor været behov for at gøre en indsats for at Kgs. Enghave også komme med i frivilligt arbejde. VF har f.eks. planlagt at den årligt tilbagevendende frivilligfestival foregår i Kgs. Enghave i 2008.

VF har en god kontakt til den lokale presse og har jævnligt været i Vesterbrobladet. Alle interviewede organisationer har f.eks. set omtale af VF i Vesterbrobladet og der er lavet aftale om en artikelserie med forskellige frivillige organisationer på Vesterbro.

Aktivetsprofil

VF har især lagt vægt på det netværksskabende mellem frivillige foreninger og det at generere frivillige aktiviteter. Dvs. at tage kontakt til alle de frivillige organisationer, VF kendte til samt gøre opsøgende arbejde i forhold til aktivister og andre frivillige organisationer. En særlig indsats har været gjort i forhold til de etniske minoriteter, som VF har svært ved at nå igennem de traditionelle kanaler, og hvor der formodes at være et potentiale for frivilligt arbejde.

VF er både taget ud på besøg hos frivillige organisationer, har afholdt Frivillig Festival i 2007 og har inviteret til videnscafeer på VF, hvor frivillige foreninger og aktivister har kunnet møde andre frivillige at udveksle erfaringer og spare med. En udløber af videnscafeerne er en mentorordning "Frivillig til frivillig", hvor nye frivillige får øvede frivillige som mentorer. VF hjælper også med lokaler, som mange frivillige nævner som et vigtigt element. VF har også afholdt kurser og temadage.

VF har fra begyndelsen af 2008 afholdt fundraising arrangement den sidste torsdag i måneden, hvor frivillige har kunnet komme for få råd og hjælp til at ansøge om midler.

Ifølge de interviewede frivillige organisationer har de også jævnligt ca. en gang ugentlig modtaget mails med tips om arrangementer og relevante samarbejds- og sparringspartnere fra VF.

VF har en hjemmeside med frivillig annoncer samt for aktivitetskalender, jobbørs, database over foreninger og foreningsservice f.eks. hjemmeside design og ansøgningsfrister til div. puljer.

3.3. Baggrunden for Frivilligcentret Netvirket (FN)

FN blev etableret i 2001. Der er ansat en leder af FN samt en studentermedhjælp ti timer om ugen. I en periode har det også været muligt at ansætte en projektmedarbejder til et ældrecoaching-projekt.

Tabel 6 Oversigt og Frivilligcentret Netvirket

Stiftet	2001
Udgangspunkt	Kvarterløftarbejde
Antal medarbejdere	1 samt en studentermedhjælp ti timer ugentligt
Lokalområde	Amager (dækker hele 2300 området dvs. også Ørestad og Islands Brygge)
Bestyrelse	Netværkspersoner og aktivister fra lokalmiljøet
Aktiviteter	Støtte op om og igangsætte nye projekter

Økonomi

I 2006 vedtog Socialudvalget (SUD 267/2006) at tildele FN kr. 89.925,- for 2006. Beløbet udgjorde den påkrævede tredjedel af finansieringen som Socialministeriet krævede for at der kunne opnås støtte fra Socialministeriets frivilligcenter-pulje.

Samtidigt blev det indstillet, at FN blev gjort opmærksom på at søge om midler de efterfølgende to år, hvor det blev anslået, at FN skulle modtage kr. 94.380,- og kr. 97.218,- til dækning af FNs udgifter.

Tabel 7 Budget for Frivilligcentret Netvirket

År	2006	2007	2008
FNs budget	272.500	286.000	294.600
§115 midler / §18	89.925	94.380	97.218

Som det fremgår af tabel 7 modtager FN omkring i mellem kr. 90.000,- og 100.000,- årligt i den tre årige periode. FN er det frivilligcenter, der har det laveste budget af de tre frivilligcentre og modtager tilsvarende støtte fra §115 / §18 midlerne. FNs budget er under halvdelen af de to øvrige frivilligcentre.

Baggrund

Foreningen Netvirket blev startet samtidigt med, at kvarterløftsarbejdet gik i gang i Holmbladsgade kvarteret på Amager. I den forbindelse var der en række aktører i lokalområdet, der syntes, at den frivillige indsats også skulle styrkes. Primært fra nogle af værestederne gik man sammen med Socialforvaltningen i en forening og forsøgte at skaffe midler til at køre foreningen. Foreningens formål var dengang som nu at inspirere og styrke det frivillige arbejde i Sundby, dog med den forskel, at FNs aktiviteter nu rettes mod alle borgere, foreninger og organisationer i hele 2300 København S.

Det var en kamp at få det til at hænge sammen. Men ved at være placeret i Kvarterløftshuset fik FN en billig husleje. Ligesom det lokale socialcenter hjalp til. Da så SATS pulje projektet kom i gang sammen med landsorganisationen FriSe ansøgte FN om finansiering. I begyndelsen blev aktiviteterne kaldt frivilligformidling, men titlen var ikke dækkende, da der foregår meget andet.

Fra november 2006 og indtil den nuværende leder blev ansat i maj 2007 stod FN uden leder. Det har haft betydning for den periodes aktivitetsniveau. FN har dog eksisteret i tilstrækkelig lang tid til, at man ikke er så sårbar overfor en turbulent periode, så det truer foreningens eksistens. F.eks. var der allerede etableret en række netværk. Men FN mener ikke, at de har været gearet til at løse deres konflikter. På den måde er de sårbare, fordi de er en lille organisation. Samtidigt er det også en

fordel, at FN er lille og uafhængig af kommunen, for det giver en større frihed og mulighed for at supplere de kommunale tilbud.

Bestyrelsen

FN har en formand, der arbejder i Kvarterhuset på Jemtelandsgade, hvor FN har sit kontor. Bestyrelsen består fortsat af lokale kræfter, ikke mindst fra værestedsområdet. Med sin placering i Kvarterhuset har FN en vid berøringsflade til en bred vifte af aktiviteter på Amager. Ikke mindst fordi det betyder, at mange frivillige og aktivister med projektideer automatisk kommer forbi. I samme hus findes f.eks. Agendacenter Sundbyøster, bibliotek, ældres netværk, Kontaktudvalget for det frivillige sociale arbejde i Københavns Kommune samt Lokaludvalget Amager Øst. Det er dermed både kulturelle og sociale tiltag, der findes i Kvarterhuset.

Lokalområdet

Den nuværende leder af FN har tidligere arbejdet på Vesterbro og oplever, at der er nogle gamle traditioner omkring det frivillige arbejde der, samt at der findes rigtigt meget frivilligt arbejde på Vesterbro. Sådan er det ikke på Amager. Selvom Amager på mange måder minder om f.eks. Vesterbro indkomstmæssigt, har der ikke været tradition for frivilligt arbejde, da Amager var et arbejderkvarter mere end et kvarter, hvor byens socialt udsatte holdt til. Det betyder, at der har været behov for at sætte projekter i gang på en lang række områder.

FN har haft kontakt til de lokale aviser, og der har været en god artikel i Amagerbladet om FN. Kontakten til de lokale medier er dog vanskelig, da nogle af dem forventer, at FN skal gøre gengæld og annoncere. FN vil også i gang med de øvrige lokale blade i området f.eks. på Islands Brygge.

Aktivetsprofil

FN har særligt lagt vægt på at støtte op om og igangsætte nye projekter. FN har især valgt at sætte fokus på ældre og unge, da det er nogle af de grupper, hvor der mangler tilbud til de mest udsatte. Ligesom FN har forsøgt at fokusere på ældre mænd, da det har vist sig, at de typisk bliver tabt i de tilbud der er til ældre. FN har søgt midler til en ungekonsulent både med henblik på at lave aktiviteter til unge og for at få unge ind i frivilligt socialt arbejde. Her er det vigtigt også at forny formen i frivilligt socialt arbejde, fordi de unge hellere vil involveres i events frem for traditionelt foreningsliv. En anden gruppe som FN har fokus på er etniske minoriteter og her har FN f.eks. hjulpet et sundhedsprojekt i gang for mænd med etnisk minoritetsbaggrund.

FN har mange samarbejdspartnere og deltager i mange samarbejdsfora. FN tager også meget ud til arrangementer både for at reklamere for deres service og mulighederne for at være frivillig samt for at understøtte nye projekter. Det giver et godt netværk

Med FNs centrale placering i lokalmiljøet er der også mange samarbejdspartnere, der kommer forbi for at få rådgivning. FN er også behjælpelig med praktisk hjælp som at skaffe lokaler. FN ser i høj grad sin rolle som at skabe rammerne for det frivillige arbejde. FN har afholdt temadage og kursusaktiviteter.

FN har megen kontakt til projekter og samarbejdspartnere via mail. FN har en hjemmeside med bl.a. opslagstavle med aktiviteter. Her er også frivillig jobbørs, frivillig vejviser, projektoversigt samt reklame for FNs service.

3.4. Sammenfatning af baggrund for frivilligcentre

Det første der springer i øjnene ved alle tre frivilligcentre er, at udgangspunktet i enten kvarterløft eller socialpolitisk arbejde påvirker ikke kun de temaer man beskæftiger sig med, men også måden man beskæftiger sig med det på.

Hvor VF og FN er rundet af lokalaktivismen i forbindelse med kvarterløft, er SR udsprunget af et fagligt og socialpolitisk engagement. Hvor fokus hos VF og FN er på henholdsvis det netværksskabende og på at igangsætte nye projekter, er SRs fokus på selvhjælpsgrupper og dermed i højere grad på eget frivilligt arbejde.

VF og FN er derfor mere orienteret mod lokalområdet og mod netværksdannelse som lokal kit mellem mange forskellige frivillige foreninger med mange forskellige målgrupper og temaer, hvor SR er mere fokuseret på det sociale og faglige arbejde, der har været en del af SR gennem mange år og med et videre geografisk fokus.

SR har egne bygninger, der er let tilgængelige, men ikke specielt inviterer f.eks. nye frivillige ind fra gaden. VF og FN deler bygninger med andre. VF er placeret i Vesterbro Demokratihus og deler bygning med lokalråd og agendacenter. FN er placeret i Kvarterløftshuset med bl.a. Agendacenter Sundbyøster, biblioteket og Lokaludvalget Amager Øst. Det må formodes at øge synligheden betragteligt, for at mange med meget forskellige ærinder kommer i bygningerne, samt at der er tæt kontakt til lokaludvalgene. Lokale aktivister er også repræsenteret i FN og VFs bestyrelse, hvor SR i højere grad har medarbejdere og egne frivillige i bestyrelsen.

Generelt er konstruktionen af frivilligcentrene meget personafhængig. Det gælder både VF og FN, hvor der er mellem 1 til 1½ ansat, og der derfor ikke skal megen sygdom eller andre udsving til for at vælte arbejdet.

SR har f.eks. oplevet, hvordan en leders pludselige fratreden i december 2007 betyder, at megen viden forsvinder, og FN har oplevet at stå uden leder et halvt år fra november 2006 til maj 2007 efter et lignende lederskifte og oplevet, at meget af det hidtidige arbejde gik i stå.

4. Analyse af de tre frivilligcentre

I de følgende tre afsnit analyseres de tre frivilligcentres indsats set i forhold til de mål, der blev opstillet i de tre frivilligcentres ansøgning om bevillinger til Københavns Kommune. Målene gennemgås ud fra overskrifterne i FriSes minimums krav til et frivilligcenter

- Formidling af frivillige
- Selvhjælpsgrupper
- Projektvugge og foreningsservice
- Netværksdannelse
- Borgerrettede aktiviteter
- Synlighed i øvrigt

Endelig er der et afsluttende afsnit **Synlighed overfor foreningerne**, hvor interviewene med de frivillige foreninger, som frivilligcentrene hver især har opgivet til at have benyttet frivilligcentrenes service, gennemgås og holdes op imod det, som frivilligcentrene selv har oplyst i det personlige interview, i registreringsskemaet, i spørgeskemaet og i selvevalueringsskemaet, der bliver nærmere blev beskrevet i Afsnit 5 **Evalueringens metode**.

4. 1. Analyse af SR-Bistands (SR) indsats

SRs bevilling er fra henholdsvis Socialministeriet og Københavns Kommune og kom til udbetaling d. 12. september 2007.

Der er flere årsager til, at ansøgningsprocessen trak ud. For det første blev første ansøgningen fra 2005 ikke godkendt af Socialministeriet. Påbegyndelsen af den anden ansøgning trak ud på grund af en længerevarende sygdom fra lederen af centret. I slutningen af 2006 kom centret i gang med den anden ansøgning med støtte fra FriSe, og den blev indleveret til Socialministeriet i marts 2007. Med nogle få justeringer blev ansøgningen godkendt. Den kommunale medfinansiering kom på plads i maj måned 2007, og hele bevillingen kom således til udbetaling i september 2007.

Den relative sene udbetaling af midler har selvfølgelig betydet, at hele projektet er blevet forsinket, og at de aktiviteter, man havde forestillet sig at igangsætte, endnu ikke er kommet i gang i den relativt korte tidsperiode.

SRs overordnede formål med at søge bevillingen er jf. deres projektansøgning at:

”...opkvalificere og udvikle SR som frivilligcenter på Nørrebro med sigte på at synliggøre det frivillige sociale arbejde inden for de mange forskellige samfundsgrupper på Nørrebro, således at der skabes en sammenhængskraft og synergieffekt mellem alle interessenterne på området.”

Indsatsområderne i projektet er:

1. Synliggørelse af kerneområderne
2. Foreningsservice – kurser, projektvugge, netværk, samarbejder, frivilligpleje
3. Opkvalificering af formidlingen af frivilligt arbejde
4. Opkvalificering af selvhjælpsdelen
5. Opkvalificering af social/juridisk rådgivning
6. Samarbejde med lokale virksomheder
7. Afdækning af finansieringsmuligheder for SR
8. De fysiske rammer for foreningen
9. Evaluering

Målene hermed er blandt andet at:

- tiltrække flere frivillige såvel med dansk, etnisk og tværkulturel baggrund
- de frivillige sociale foreninger samt den enkelte borger på Nørrebro benytter sig af SRs tilbud om service og faglig støtte
- have en lokal forankring, der bidrager til at skabe og styrke netværk imellem brugere, frivillige, borger og det lokale erhvervsliv
- være med til at tegne et billede af et styrket frivilligt socialt område på Nørrebro

4.1.1. Formidling af frivilligt arbejde

SR har formidlet frivilligt arbejde siden 1989. Tidligere har det været en frivillig, der har stået for frivilligformidlingen. Senere blev en person ansat i en deltidsstilling på området. I december 2007 er stillingen blev opnormeret til 35 timer i ugen, dog er denne stilling også lagt an på at indeholde centrets foreningsservice.

Frivilligformidlingen i forhold til borgeren har typisk foregået på den måde, at en borger henvender sig med ønske om at lave frivilligt arbejde. Herefter kommer borgeren til et personligt møde, hvor der tales om borgerens baggrund, ønske til frivilligt arbejde osv. Der søges i SRs database over frivillige foreninger, der søger frivillige, hvorefter centret selv eller borgeren henvender sig til den eller de pågældende foreninger. SR følger nogle gange op på, hvordan det går den frivillige, men der er ikke fast procedure for det.

Det er SRs oplevelse, at færre og færre henvender sig med henblik på hjælp til at finde frivilligt arbejde. Det skyldes, at borgerne i højere og højere grad selv finder relevante jobopslag på internettet, og derefter henvender sig direkte til foreningerne. Det betyder også, at en større andel af de personer, der henvender sig til SR ikke har så mange ressourcer.

Denne udvikling har betydning for, hvordan frivilligformidlingen skal struktureres og organiseres. Frivilligformidlingen bruger en del tid på at opdatere databasen over foreninger, der søger frivillige, ligesom man er ved at lave en foreningsvejviser over foreninger på Nørrebro og Nordvest, så der er et overblik over hvilke foreninger, der findes i området. Man er også begyndt at tænke mere i frivilligmobilisering, hvor tanken er, at SR må komme til de frivillige, hvis de frivillige ikke kommer til SR. I 2007 har der været nogle spæde forsøg på at indlede en kontakt til f.eks. uddannelsesinstitutioner, og mere offensive tiltag som disse, ønskes opprioriteret fremover.

En af de måder, SR har villet opkvalificere frivilligdelen på, har været ved at lave en velkomst- og informationsmappe til frivillige. Den er blevet udarbejdet i efteråret 2007 og gælder både for de frivillige som SR selv bruger, og de frivillige, der formidles videre.

I forhold til frivilligformidling ønsker SR bistand, jf. projektansøgningen, at tiltrække flere frivillige, herunder at have et særligt fokus på unge samt borgere af anden etnisk baggrund.

For at opnå dette har centret i efteråret 2007 foretaget en række initiativer. De har:

- Haft annonceopslag op den sociale højskole
- Lagt pjecer om frivilligt arbejde på uddannelsesinstitutioner, biblioteker, kulturhuse mm.
- Haft artikler og annoncer i deres eget blad "SRB-info"
- Haft en annonce i lokalavisen for Nørrebro og Nordvest
- Lavet oplæg på Thora-centret
- Lavet oplæg for studievejledningen på Hotel- og Restaurationsskolen

- Haft annoncer på frivilligjob.dk
- Afholdt 2 åbent-hus-arrangementer

Det skal understreges, at denne rekruttering af frivillige både gælder de frivillige som SR selv aftager (herunder f.eks. til den psykologiske- eller den juridiske rådgivning) samt de frivillige, som videreformidles til andre foreninger. Annonceopslag på den Sociale Højskole samt annoncer på Frivilligjob har vedrørt rekruttering af frivillige til centret selv.

I projektansøgningen fremgår det også, at SR havde sat som delmål det første halve år i bevillingsperioden at kontakte de 46 foreninger, der var i deres database med henblik på at få tilsagn om at blive lagt i den sociale vejviser, samt at afklare foreningernes behov og forventninger til samarbejdet med SR. I efteråret 2007 er foreningerne i databasen blevet kontaktet. 25 har indtil videre givet tilsagn om at komme i vejviseren, mens det er mere uklart, i hvor høj grad foreningernes behov og forventninger til samarbejdet med SR er blevet afdækket. Centret havde udarbejdet et skema til formålet, men arbejdet med at udlevere disse og få dem ind igen har ikke været systematisk, ligesom de heller ikke ser ud til at være blevet fulgt op. SR har dog besøgt 12 foreninger med blandt andet dette mål for øje.

Det er svært at måle, om SR Bistand i den korte projektperiode har øget antallet af frivillige indenfor det frivillige sociale arbejde, og om der er blevet rekrutteret flere unge eller borgere af anden etnisk baggrund end dansk. Det skyldes, at det ikke kan vides, hvor mange borgere der bruger hjemmesiden, i stedet for at henvende sig til SR. SR registrerer antallet af borgere, der henvender sig angående frivilligt arbejde, og dette tal er faldende. Dette kan dog både skyldes, at flere bruger internettet, eller at der er færre generelt, der udøver frivilligt arbejde.

Et øjebliksbillede viser, at SR har videreformidlet 3 frivillige til andre foreninger i februar måned 2008, samt selv aftaget en frivillig. SRs egen opgørelse viser endvidere, at fem nye foreninger blevet oprettet i databasen i efteråret 2007.

Der er dog foretaget initiativer med henblik på at rekruttere flere frivillige, om end det ikke vides, om indsatsen reelt er øget. Den fremadrettede indsats går på at lægge alle frivilligjobs ud på hjemmesiden, løbende opdatere siden, og give listen over frivilligjobs en meget mere central placering på SRs hjemmeside. Ifølge SR selv, er den service, der er på hjemmesiden ikke optimal pt. Dernæst vil SR fremover være mere offensive i deres indsats i forhold til at rekruttere flere frivillige.

4.1.2. Selvhjælpsarbejde

Selvhjælpsarbejdet er en etableret del af SRs drift og virke, eftersom det har eksisteret siden 1988. Form og volumen på selvhjælpsdelen har ændret sig med årene. I januar 2008 var der i alt 14 aktive selvhjælpsgrupper med ca. 6 deltagere i hver gruppe. Temaerne for grupperne varierer lige fra at omhandle angst og depression til sorg og det at elske for meget.

Med projektet ønskede SR at opkvalificere selvhjælpsdelen. Dette har man arbejdet på i 2007/2008 ved at:

- udarbejde det føromtalt velkomst- og informationsmappe, hvor nye frivillige igangsættere af selvhjælpsgrupper kan læse om SRs selvhjælp og deres metoder.
- Afholde to kurser for igangsættere af selvhjælpsgrupper

Herudover har SR foretaget interviews med deltagere af selvhjælpsgrupper for at lære, hvad man kunne gøre bedre, samt udvekslet erfaringer med andre foreninger samt en tysk forsker om selvhjælp. Disse aktiviteter har ikke været en del af projektet jf. projektansøgningen, men har også været med til at opkvalificere selvhjælpsarbejdet.

4.1.3. Projektvugge og foreningsservice

Såvel hjælp til opstart af projekter samt foreningsservice er relativt nye fokusområder for SR. Man har ikke tidligere markedsført sig som en organisation, der stiller sig til rådighed for at servicere de frivillige foreninger eller borgere, der ønsker at realisere et projekt, eller ønsker sparring i forhold til synlighed, fundraising mm. Det betyder ikke, at centret slet ikke har beskæftiget sig med disse områder før, men med puljemidlerne og overgangen til det at kalde sig et frivilligcenter, er området blevet skilt ud, er blevet opprioriteret og begrebsliggjort

Et af målene med projektet er, at SR bliver en naturlig sparringspart for frivillige sociale foreninger og den enkelte borger på Nørrebro i forhold til foreningsservice og projektvugge. For at komme dertil, skal der dog gøres et stort fodarbejde for overhovedet at gøre foreningerne og borgerne opmærksomme på deres tilbud. Derfor var et af indsatsområderne for det første halve år af projektet at kontakte de foreninger, centret havde i deres database, blandt andet med henblik på at få viden om foreningernes behov og fortælle om deres tilbud. Som nævnt er der blevet udarbejdet et skema til formålet, som foreningerne kunne udfylde til formålet, men udlevering, indsamling og viderebearbejdning af disse ser ikke ud til at være foregået systematisk.

Generelt er der megen usikkerhed om, hvilke aktiviteter der er foregået i relation til foreningsservice i efteråret 2007. Det skyldes, at den person, der har haft ansvaret for indsatsen i december 2007 fratradte sin stilling uden varsel. Af den årsag er der ingen dokumentation for arbejdet. Ligeledes har konsekvensen været, at indsatsen er blevet sat tilbage.

SR havde sat et mål om, at 50 foreninger havde benyttet sig af deres foreningsservice efter det første halve år med projektet. Der har i efteråret 2007 været indledt kontakt til flere foreninger på Nørrebro/Nordvest. Hvad omfanget og indholdet nærmere har været af denne indsats er dog uvist. Det er dog SRs vurdering, at målet med de 50 foreninger slet ikke er nået. De mener, det primært skyldes, at den opsøgende og informerende del af indsatsen tager længere tid end beregnet. Mange foreninger har med andre ord stadig ikke kendskab til, at SR tilbyder hjælp til opstart af projekter og foreningsservice. Derfor vil denne indsats blive opprioriteret i 2008 blandt andet ved at udarbejde en ny folder om SRs tilbud, ved i højere grad at informere til diverse arrangementer og ved at tydeliggøre servicen på hjemmesiden.

Hvad angår foreningskurser har SR i efteråret 2007, som planlagt, afholdt ét foreningskursus. Kurset handlede om fundraising. Endnu to kurser er planlagt til at blive afholdt i foråret 2008.

SR har i februar 2008 registreret, hvor mange henvendelser, der har været fra foreninger eller enkeltpersoner med henblik på foreningsservice eller projektvugge. Registreringen viser, at der har været kontakt til:

- en enkeltperson, der har fået hjælp til opstart af projekt
- to foreninger, der har fået sparring i forhold til PR og synliggørelse
- én forening, der har fået hjælp til afholdelse af en aktivitet

Omfanget af sparringen vides ikke.

4.1.4. Netværksdannelse

I projektansøgningen til Socialministeriet lægger SR vægt på, at de forventer at have en lokal forankring, der bidrager til at skabe og styrke netværk mellem brugere, frivillige, borgere og det lokale erhvervsliv. Det står dog ikke klart, hvordan centret vil arbejde med at styrke netværk.

I FriSes guide ”Bedst Praksis” gennemgås det, hvordan et frivilligcenter kan bidrage til netværksdannelse. Netværksdannelse relaterer både til de netværk, som frivilligcentret selv indgår i, og de netværk mellem borgere og foreninger, som et frivilligcenter kan være medskaber af. Det drejer sig således om, at et frivilligcenter selv deltager i diverse arrangementer og fora for at være synlige, få viden, udveksle erfaringer, få nye ideer osv., og samtidig støtter og faciliterer lokale netværk mellem foreninger, mellem borger og forening og mellem borgere blandt andet ved at holde arrangementer for interessenterne, hjælpe interessenter med formidling eller ved selv at formidle diverse tilbud til interessenterne.

Netværksdannelse er en del af SRs aktiviteter. Den måde de selv netværker på er for eksempel ved at deltage i arbejdsgrupper og arrangementer i FriSe, ved at deltage i et fagligt netværk for frivillige rådgivninger og frivillighedsformidlinger i København, og via månedlige møder med de andre københavnske frivilligcentre FN på Amager og VF på Vesterbro. SR har endvidere været til møde i Københavns Kommunes Kontaktudvalg, haft kontakt med to sundhedscentre i København, ligesom de har tæt kontakt til kommunens borgerrådgiver omkring samarbejds muligheder.

På hjemmesiden henvises interesserede til forskellige tilbud og nyheder inden for den frivillige sektor generelt. Centret har også forsøgt at afholde et netværksmøde, hvor handicap- og patientforeninger kunne mødes med ældre. Dagen blev dog ikke til noget på grund af manglende tilmeldinger.

4.1.5. Borgerrettede aktiviteter

Sammenlignet med de øvrige frivilligcentre er ”borgerrettede aktiviteter”, herunder rådgivning til borgere, en stærk del af SRs identitet.

Centret har såvel en social og juridisk- som psykologisk rådgivning, og de rådgivningstilbud har eksisteret siden centrets opstart i 1975.

Med projektet ønskede SR at opkvalificere den social/juridiske rådgivning. Det angives ikke som et fokusområde for det første halve år af projektet. Alligevel er centret kommet godt i gang med nogle af de aktiviteter, de ønskede at igangsætte. Blandt andet har man arbejdet med at afdække rådgivernes behov for kurser.

I løbet af februar 2008 har der været 161 henvendelser fra borgere, der ønskede social-juridisk rådgivning samt 52 personlige henvendelser og 29 henvendelser pr. telefon til den psykologiske rådgivning.

Rådgivningerne henviser også borgere videre til andre organisationer eller instanser, hvor borgeren kan søge anden eller yderligere støtte og hjælp.

4.1.6. Synlighed i øvrigt

En stor del af Frivilligcentrenes virke er at synliggøre sig selv, deres service og det frivillige arbejde bredt forstået. Synliggørelsen går på tværs af ovennævnte områder og er et grundlæggende og vedvarende fokusområde forstået på den måde, at hvis et frivilligcenter ikke formår at synliggøre sig

selv, dets aktiviteter og det frivillige arbejde, kommer der ikke det løft i den frivillige sektor, som er tilsigtet.

SR har i deres projektansøgning formuleret en forventet målsætning om, at de vil være en synlig del af lokalmiljøet på Nørrebro og en synliggørende faktor for det frivillige sociale arbejde på Nørrebro. Synliggørelsen sker på mange måder: Ved blandt andet som tidligere nævnt at kontakte de foreninger, som centret har i sin database og ved at besøge dem, ved at deltage i arrangementer og diverse fora. Ved at lave en foreningsvejviser. Ved at lægge foldere ud, holde oplæg og have annoncer på hjemmesider og i forskellige medier.

Centret har i efteråret 2007 blandt andet:

- sendt opslag til de danske frivilligcentre, og til samtlige psykologer i Region Midtjylland, Sjælland, Syddanmark, Hovedstaden angående den socialjuridiske rådgivning.
- Sendt foldere til 9 hospitaler angående selvhjælp
- Sendt informationsmateriale til 14 videregående uddannelser i Københavnsområdet
- Kontaktet lokalavisen for Nørrebro og Nordvest
- haft annonce i Politiken, Lokalavisen for Nørrebro og Nordvest, fagbladet Socialrådgiveren, sitet frivilligjob.dk
- haft 2 åbent hus-arrangementer

Herud over har SR sit eget medlemsblad ”SRB-info”, der udkommer 4 gange årligt. Bladet trykkes i 500 eksemplarer, hvoraf ca. 150 distribueres til medlemmer, mens de resterende sendes til øvrige interessenter eller lægges på diverse offentlige steder: biblioteker, uddannelsesinstitutioner og lignende. Bladets primære formål er at synliggøre foreningens egne aktiviteter og tilbud, og ved en gennemlæsning af novemberudgaven 2007 fremgår det, at bladet, i hvert fald i denne udgave, lægger meget vægt på at rekruttere frivillige til SR selv og at reklamere for selvhjælpsdelen. Det fremgår med andre ord ikke, at centret også kan videreformidle frivillige til andre frivillige foreninger eller, at foreninger kan få støtte ved SR.

Ud over medlemsbladet har SR i februar 2008 udsendt deres første nyhedsmail til foreninger. Det er meningen, at nyhedsbrevet skal udkomme 3-5 gange årligt og rette sig mod foreninger. Nyhedsbrevet skal indeholde information om ansøgningsfrister, fonde og om arrangementer hos SR, der kunne være relevante for foreningerne. Med nyhedsbrevet retter SR sig i højere grad til de lokale foreninger. I februar blev nyhedsbrevet sendt til 30 foreninger.

SRs mål for det første halve år af projektet var at køre en informationskampagne rettet mod de lokale foreninger. Denne har primært bestået i at lave nye foldere til såvel borgere som foreninger, og distribuere dem. Som tidligere nævnt er der dog noget, der tyder på, at foreningerne stadig ikke benytter SRs tilbud til foreninger, hvilket enten kan tilskrives, at foreningerne ikke har nok kendskab til centret eller, at de ikke vurderer, at centrets ydelser er relevante for deres forening.

4.1.7. SR fra et foreningsperspektiv

I ovenstående er det blevet fremstillet, hvordan SR har arbejdet med forskellige kerneområder i projektperioden. Men én ting er, hvordan og hvor meget man arbejder med forskellige indsatsområder, en anden ting er, hvordan indsatsen opfattes og modtages hos de interessenter, som indsatsen retter sig imod.

I forbindelse med evalueringen, er de tre frivilligcentre blevet bedt om at indsende en liste over de foreninger, som centrene har ydet service til siden 2007. Service defineres som: rådgivning,

foreningservice, hjælp til opstart af projekter og formidling af frivillige.

Som tidligere nævnt har SR, grundet personaleskift, ikke overblik over alle de foreninger, de har haft kontakt med. De har sendt en liste på 46 foreninger, som derfor ikke er fyldestgørende. Der bemærkes i øvrigt til listen, at man ikke kan vide, om en frivillig tager kontakt til en given forening, hvis SR foreslår det. Derfor er der kun medtaget de ”mest populære foreninger”, som de er sikre på, har fået frivillige og som også bør være vidende om, at frivillige er formidlet fra SR.

Fem foreninger er blevet udvalgt fra listen (udvælgelseskriterierne er nærmere beskrevet i metodeafsnittet) og er blevet interviewet pr. telefon om kontakten til SR. Vi har talt med:

- Et offentligt råd (landsdækkende)
- En mindre humanitær forening (landsdækkende, men ophav i Jylland)
- Et rådgivningstilbud (lokal)
- En stor humanitær organisation (landsdækkende, men lokalafdeling)
- Et offentligt humanitært tilbud (lokal)

Foreningerne/organisationerne har meget forskellige oplevelser med SR. Det bunder selvfølgelig også i, at de er vidt forskellige: de arbejder med forskellige områder, er mere eller mindre professionaliserede, er mere eller mindre videnstunge, har forskellige mængder af ressourcer til rådighed etc.

Hvad har kontakten og servicen bestået i?

Fælles for organisationerne er, at de ikke har haft synderlig kontakt med SR. Den mindre humanitære forening er den organisation, der har haft mest kontakt. Den har primært bestået i støtte og rådgivning angående opstart af selvhjælpsgrupper. Foreningen synes, at der har været en god dialog. De har følt, de har fået inspiration og kvalificeret hjælp. Kontakten er dog mindre nu, hvor foreningen er blevet mere etableret. Ud over rådgivning om selvhjælp har SR tilbudt lokale til et arrangement og mulighed for at komme i frivilligdatabase. På baggrund af sidstnævnte har foreningen fået 5-10 henvendelser det sidste halve år, dog uden at kunne bruge dem. Det skyldes, at de frivillige ikke var kvalificerede nok til opgaven.

For det offentlige råd samt den store humanitære organisation forholder det sig sådan, at der for det første har været minimal kontakt. Det offentlige råd har fået formidlet én frivillig, som ikke var kvalificeret nok, mens den store humanitære organisation selv mødte op til et åbent hus arrangement for at finde ud af, hvad SR kunne tilbyde. Det offentlige råd arbejder på et meget højt vidensniveau. De har kun sjældent brug for frivillige, og når de har, er det kvalificerede frivillige, som de selv annoncerer efter i deres nyhedsbrev. Det hænder dog, at de kan bruge nogen til brevpakning. Den store humanitære organisation rekrutterer ligeledes deres egne frivillige.

Det offentlige humanitære tilbud har primært benyttet den juridiske rådgivning i deres sagsbehandling og henvist deres brugere til SR, hvis de mente, at SRs tilbud kunne hjælpe dem og / eller hvis de ikke hørte under tilbuddets målgruppe.

Rådgivningstilbuddet husker ikke, at de har haft kontakt til SR. Måske har de fået en brochure fra dem på et eller andet tidspunkt.

Hvad ville foreningerne/organisationerne kunne bruge?

Hvis den mindre humanitære forening skulle bruge SR mere fremover ville det være i forbindelse

med opstart af nye selvhjælpsgrupper. Foreningen er efterhånden etableret, og sparrer mere med andre foreninger, der har samme kerneområde som dem selv.

Den store humanitære organisation er højt professionaliseret, og kan på alle måder stå selv. Der hvor de dog ville kunne bruge SRs service, ville være i forbindelse med den lokale netværksdannelse. Organisationen har flere små lokalt forankrede frivilligrupper under sig, som ville kunne drage stor nytte af at blive sat i forbindelse med de andre lokale netværk, foreninger osv. Der udtrykkes derfor ønske om, at SR afholder netværksmøder med dette formål for øje.

Rådgivningstilbuddet er et lille tilbud, der udelukkende består af frivillige. De har ikke kendskab til hvad SR kan tilbyde, men da der fortælles om centret, er rådgivningstilbuddet overbeviste om, at SR kunne være en god hjælp og støtte for dem. For det første mangler de frivillige. For det andet har de brug for gode råd til markedsføring. For det tredje kunne de bruge hjælp til deres hjemmeside. Endelig kunne de have brug for gode kurser til deres medarbejdere om f.eks. psykiatri. Et nærmere samarbejde ville blot forudsætte, at SR kontaktede dem, for foreningen har så få ressourcer og så lidt overskud, at de ikke har overskud til andet, end at få rådgivningstilbuddet til at køre.

Det offentlige humanitære tilbud er tilfreds med den hjælp de har fået i rådgivningsdelen. De har på et tidspunkt haft SRs juridiske rådgiver ude til møde med en af deres grupper, og det var rigtigt godt. Det kunne de godt tænke sig noget mere af. Ligesom de ville ønske, at der var tolketilbud til brugerne af de frivillige tilbud.

SRs synlighed og rolle på det frivillige område

Blandt de adspurgte foreninger/organisationer er der mere eller mindre usikkerhed om, hvad SR kan tilbyde. Den mindre humanitære forening og det offentlige humanitære tilbud vurderer, at SR både er kendte og har et godt rygte, hvad angår selvhjælp. Det offentlige humanitære tilbud mener, at SR er kendte i deres miljø af socialarbejdere. Ligesom de jævnligt ser annoncer for SR i lokalavisen. De øvrige foreninger finder ikke, at SR er specielt synlige eller centrale på det frivillige område.

Den store humanitære organisation vurderer, at et frivilligcenter især har potentiale på det netværksdannende område, idet et center med et lokalt kendskab kan hjælpe foreninger til at komme i kontakt med andre foreninger eller organisationer. Denne vurdering bunder dog også i, at organisationen er en stor professionel organisation, der er selvkørende, for selv samme finder, at frivilligcentre kan have relevans for de små foreninger. Af samme grund ville den store humanitære organisation finde det problematisk, hvis frivilligcentre blev gjort til repræsentanter for det frivillige område.

At frivilligcentre især har relevans for de små foreninger bekræftes af, at det lille rådgivningstilbud finder flere af SR ydelser attraktive. En forudsætning for et eventuelt samarbejde er dog, at den lille forening først og fremmest får kendskab til SR, og dernæst, at det er SR, der tager initiativet til et eventuelt samarbejde.

Blandt de adspurgte foreninger og organisationer er SR altså ikke en synlig aktør på området. En af organisationerne foreslår, at centret jævnligt sender nyhedsbreve og mails til foreninger med information om arrangementer og ydelser. Det ser derfor ud til, at SRs nye initiativ med nyhedsbreve kunne falde i god jord. Dernæst er det også blevet fremhævet, at SR ikke er særligt centralt placeret, idet de rent fysisk er placeret for sig selv. Her sammenlignes der med FN på Amager, som har til huse i Kvarterhuset, der er en udløber af kvarterløftet i Holmbladsgade, og hvor mange tilbud og initiativer er samlet på et sted.

4.1.8. Sammenfatning

Det frivillige område er et kaotisk felt, og frivilligcentrene har mange forskellige funktioner, som svært lader sig indfange og måle. Derfor vil der være mange aktiviteter og funktioner som frivilligcentrene har, som ikke er beskrevet her. Der vil være mindst ligeså mange oplevelser med og vurderinger af frivilligcentrene, som ej heller er repræsenteret her.

Når det er sagt, giver de mange beskrivelser af SR, der er refereret i ovenstående, en klar indikation af SRs virke. Det er tydeligt, at SRs historie skinner igennem i forhold til det nutidige arbejde. Sammenlignet med de øvrige frivilligcentre – FN på Amager og VF på Vesterbro- er SR i høj grad lagt an på selv at udføre frivilligt socialt arbejde, frem for at facilitere det frivillige arbejde. Selvhjælpsdelen samt den social-juridiske- og den psykologiske rådgivning er en dominerende del af SRs identitet og profil, og det er opfattelsen, at disse områder på mange måder er både velbesøgte og velfungerende. Nogle af de opgivne foreninger, f.eks. det offentlige humanitære tilbud brugte øjensynligt ikke frivillige, men brugte SR som juridisk rådgivning.

Sammenlignet med de to øvrige frivilligcentre retter SR sig altså i høj grad mod borgere frem for foreninger. Til dette kan man indvende, at såvel frivilligformidlingen som foreningsservicen er rettet mod foreninger. Frivilligformidlingen har eksisteret i mange år, og SR har i det første halve år med projektet taget en del initiativer, der har til formål at tiltrække nye frivillige. Det skal dog bemærkes, at en del af frivilligformidlingen også handler om at rekruttere frivillige til SRs egne aktiviteter, frem for at tiltrække frivillige til det frivillige sociale arbejde generelt. Her ud over bemærker flere foreninger, at de frivillige, der er blevet formidlet fra SR ikke er specielt ressourcestærke og måske i højere grad kan karakteriseres som brugere. Det forhold peger på, at SR må foretage en langt mere offensiv og udadvendt indsats for at opsøge nye frivilligrupper og få flere frivillige i spil. Dette er dog et forhold som SR selv er opmærksom på, og som ligger i støbeskeen for den fremadrettede indsats.

Foreningsservice er det nyste skud på stammen i SRs vifte af tilbud. Ikke underligt er det også her, hvor SR har den største arbejdsopgave foran sig. Det er en smule uvist, hvor langt man er nået på dette område. Under alle omstændigheder er indsatsen blevet sat tilbage i forbindelse med personaleskiftet på området. Det er indtrykket, at SR først netop er kommet i gang med foreningsservicen. Indtil videre har indsatsen med hensyn til at komme i dialog med foreningerne og kortlægge foreningernes eventuelle behov for hjælp været sporadisk og ikke systematisk. De foreninger, der er interviewet i denne evaluering, har meget lidt kendskab til SR og de tilbud, de har. Det betyder, at SR endnu ikke ser ud til at have den centrale position på det frivillige område, som de ønsker, og derfor ej heller er den naturlige sparringspart for de lokale frivillige foreninger. For at opnå en mere central position, vil det være nødvendigt for SR at være langt mere offensiv og opsøgende i forhold til foreningerne, f.eks. ved at sende nyhedsbreve, besøge foreningerne, lave arrangementer, møde op til arrangementer i lokalområdet, og koble sig på de personer og foreninger, der allerede er centrale i de lokale netværk. I forhold til synlighed bemærker en organisation også, at det forhold, at SR er fysisk placeret for sig selv gør det sværere for centret at positionere sig som en central aktør på det frivillige område.

SR har mange fremadrettede planer for foreningsservicen, og den korte evalueringsperiode fra SR fik deres bevilling til evalueringstidspunktet har selvfølgelig betydning i forhold til, hvor langt centret er med projektet. Det er indtrykket, at foreningsservicen er et opprioriteret indsatsområde for 2008.

4.2. Analyse af Vesterbro frivilligcenters (VF) indsats

VFs bevilling fra henholdsvis Socialministeriet og Københavns Kommune blev udbetalt i februar 2007. Her begyndte frivilligcentret sit arbejde, og her blev der ansat en leder til at forestå VF.

VFs overordnede formål i forhold til de ansøgte midler er at lette den enkelte borgers adgang til at engagere sig i frivillige sociale aktiviteter.

Det skal ske gennem et samarbejde med Vesterbro Netværks og Kompetencecenter (VKNC) og gennem deres kontakt til de frivillige organisationer i bydelene, Vesterbro og Kongens Enghave, og til lokalcentret, gennem en udbygning af VNKC's kontakt til borgerne og gennem, at VF aktivt støtter og er samarbejdspartner i mange af aktiviteterne. Derigennem skal der ske et kvalitetsløft af bydelenes frivillige arbejde.

Målene for VF er

- Kvalitetsudvikling af frivilligarbejdet gennem bedre kobling af ressourcer og opgaver, bedre samarbejde og koordinering og dristighed i anvendelsen af frivillige
- Kompetenceudvikling af individ som organisation gennem anerkendende metoder f.eks. empowerment
- Metodeudvikling så begrebet frivilligt arbejde flyttes fra "hjælp til svage" til medborgerskab og "hverdagsmager", samtidigt med at det integrerer de svagest stillede.

VF har følgende indsatsområder

- Synliggørelse og borgerinformation

Hjemmeside, folder til nye frivillige og nyhedsbrev. Særligt fokus på etniske minoritetsgrupper

- Deltagelse

Virksomhedsfrivillige, lokale videnscafeer for at aktivere borgerne til frivilligt arbejde, erfaringsudveksling, ideopfangning, projekter med resourcesvage borgere

- Ændret grundstruktur

Etablere og støtte flere små frivillige foreninger bl.a. i synliggørelse og foreningsnetværk

- Samarbejde og netværk

Mere formaliserede netværk mellem frivillige foreninger, kvartalsmøde mellem lokalcenter og frivillige foreninger (senere også med virksomheder)

- Nye arbejdsopgaver

Partnerskabsaftaler mellem frivillige foreninger og offentlige institutioner, opsøgende arbejde fra VF og henvendelser til VF udmunder i nye samarbejdsaftaler, nationalt kendskab til "frivillighedsregnskab"

- Nyudvikling

Kontakt til forskningsverden, ny viden om frivilligt arbejde nationalt og internationalt

4.2.1. Formidling af frivilligt arbejde

Udgangspunktet for formidling af frivilligt arbejde for VF er de frivilliges ønsker og ressourcer, når de henvender sig på VF. Det skal matches med foreningernes forventninger til en frivillig. Mindre ressourcestærke frivillige sendes til foreninger, der har givet udtryk for, at de kan rumme mindre ressourcestærke frivillige. VF formidler primært frivillige til lokale foreninger. Kan frivillige foreninger i lokalområdet ikke efterkomme ønsket f.eks. i forhold til kvindekrisecentre, så foreslår VF andre foreninger. Meget formidling foregår pr. mail, hvor folk beder om kontaktoplysninger til mere specifikke foreningstyper og aktiviteter. I sådanne tilfælde giver VF informationen videre og lader alene foreningen eller organisationen om at vurdere, om det er et godt match. Det er ikke et mål at få folk ind omkring frivilligcentret, hvis de i forvejen har taget stilling til og er afklaret om, hvad de vil. VF følger nogle gange op på frivillig formidling.

VF har haft et mål om at formidle 30 frivillige til frivillige foreninger i 2007. Her er tale om personer, der har henvendt sig til VF om frivilligt arbejde. Det mål er ikke nået, da der er formidlet 19 frivillige. I februar 2008 har VF til sammenligning formidlet frivilligt arbejde til 2 personer.

Da VFs hjemmeside samtidigt har haft et stort antal besøgende - mellem 700-800 besøg i løbet af september måned 2007 – peger det på, at mange frivillige finder frivilligt arbejde gennem hjemmesiden. VF har også fået tilbagemelding fra nogle af de foreninger, der har deltaget i VFs frivillig festival på Enghave Plads i 2007, om at de i den forbindelse har fået flere frivillige. VF har i februar 2008 fået henvendelse fra tre foreninger ang. ønske om flere frivillige

VF har haft et mål om at engagere udenlandske studerende som frivillige og er sammen med DIS i kontakt med fem foreninger, for at lave et samarbejde.

VF tiltrækker frivillige ad forskellige kanaler. Det sker i

1. Jobbørs på frivilligcentrets hjemmeside
2. Annoncering i lokalaviserne
3. Artikelserie i lokalviserne om ”frivillighedens ansigt”, dvs. portrætter af frivillige, der skal tjene som inspiration for andre
4. Deltagelse i lokale arrangementer, f.eks. Sidegadefest og Bydelsfest i Kgs. Enghave, hvor materialer fra foreninger uddeles og opslag på konkrete jobs hænges op
5. Egen frivillighedsfestival hvor der etableres rammer for, at foreninger kan synliggøre sig selv og hverve nye frivillige. Desuden er der også her et fælles tavlesystem, hvor frivillige kan annoncere
6. VF er i gang med et nyt opsøgende projekt, hvor VF holder oplæg ude af huset, f.eks. på uddannelsesinstitutioner, virksomheder og Pensions- og Omsorgskontorets borgerinformationsmøder.

I forhold til VFs mål om synliggørelse og borgerinformation, og dermed også indsatsen for at tiltrække frivillige, har VF siden begyndelsen af 2007 etableret en hjemmeside (med jobbørs). På hjemmesiden er der som nævnt mellem 700-800 besøg i løbet af en måned. I juli og august var besøgstallet noget lavere men fra september 2007 og frem er antallet øget og ligger på mellem 700-800 besøg. Øjensynligt er det sket efter VFs frivillig festival i september 2007. Det var en festival, som VF arrangerede på Enghave Plads for at skabe mulighed for, at foreninger og borgere kunne mødes direkte. Målet var her at have 15 forenings-boder og 200 borgere, der besøgte festivalen. Der var 18 boder og anslås at have været mellem 500-700 borgere på besøg. Festivalen er planlagt til at finde sted i 2008 og denne gang i Kgs. Enghave bydelen med henblik på at sikre udvikling af frivilligt arbejde i begge bydele under VF.

VF har også deltaget med egen bod i Sidegadefesten i Saxogade på Vesterbro. Her var der tale om både at tiltrække frivillige samt synliggøre sig i lokalmiljøet og overfor frivillige foreninger og aktivister i lokalområdet.

VF har været meget udfarende i forhold til at synliggøre muligheden for at være frivillig og for at benytte VF til at få frivillige. Da megen frivillig formidling sker over nettet og f.eks. gennem de festivaler, som VF deltager i eller arrangerer, må VF antages at være katalysator for en stor frivillig formidling uden at den nødvendigvis registreres. Den store og øgede synlighed kan ses af VFs øgede besøgstal på hjemmesiden. Det er en indikator på, at VF opfylder sit formål om at lette den enkelte borgers adgang til at engagere sig i frivillige sociale aktiviteter samt målet om kvalitetsudvikling af

frivilligarbejdet via indsatsområdet deltagelse.

4.2.2. Selvhjælpsgrupper

VF har ikke selvhjælpsgrupper, og det indgår ikke i deres mål. VF henviser i den forbindelse til andre tilbud og har i perioden februar måned 2008 henvist to personer til selvhjælpsgrupper.

4.2.3. Projektvugge og foreningsservice

I forhold til VFs indsatsområder er der fokus på en række af dem, når det gælder projektvugge og foreningsservice. Dvs. at hjælpe projekter til verden samt at yde service til foreningernes opbygning og virke.

VF har arrangeret lokale videnscafeer med erfaringsudveksling og ideopfangning. Og der har været fokus på at hjælpe med at etablere og støtte flere små frivillige foreninger.

VF har ikke afholdt kurser for frivillige foreninger i traditionel forstand. VF har til gengæld afholdt fire videnscaféer og temaaftner i løbet af 2007, hvor det ene havde karakter af et kursus.

Temaerne for videnscaféerne og temaaftnerne har været

1. etablering af frivilligcentret og foreningernes ønsker til aktiviteter
2. ældres netværk og aktiviteter til ensomme ældre
3. netværk og samarbejde på tværs af etniske minoritetsforeninger og –netværk og mere traditionelle frivillige sociale foreninger.
4. fundraising
5. Udvekslingsstuderende som frivillige

Opsamlinger fra videnscaféerne er blevet lagt på VFs hjemmeside, hvor deltagerne så har kunnet bruge informationen efterfølgende. Ligesom andre frivillige organisationer har kunnet benytte informationen.

Målet har været, at mindst 15 foreninger deltog i arrangementerne. Det mål er nået for videnscafé 1 og 3, da der har været mellem 17 og 21 foreninger og ca. 40 personer, der deltog. I forlængelse af videnscaféen med etniske minoritetsforeninger og –netværk er der etableret et kvindenetværk.

Videnscafé 2 om ældrenetværk har vist sig sværere at starte op. Derfor er målet fortsat i 2008. Der er på nuværende tidspunkt kontakt til fire samarbejdspartnere på det område. Videnscaféen til ældre er dermed mundet ud i et lille netværk eller arbejdsgruppe, der er ved at søsætte nye aktiviteter i Kgs. Enghave.

Videnscafé 4 har haft så stor tilslutning, at VF i 2008 er begyndt at holde et åbent fundraising netværksmøde den sidste torsdag i hver måned. Her kan foreninger eller enkeltpersoner få hjælp til ansøgninger, ideer til fundraising mv.

VF har i høj grad satset på det netværksdannende og systematiseret videnscafeerne sådan, at flest mulig deltagere fik mødt hinanden f.eks. ved den første videnscafe. Det er sket ved, at deltagerne har roteret pladser undervejs i mødet, hvilket er blevet fremhævet af en af de interviewede frivillige organisationer som en meget effektiv måde til at få netværk på.

En anden udløber af videnscaféerne er en mentorordning, hvor frivillige organisationer er mentorer for andre frivillige organisationer. Det har de små frivillige organisationer, der er blevet interviewet, været meget glade for. Ligesom de små foreninger har været glade for at deltage i videnscafeerne og

dermed få et netværk og kontaktpersoner i lokalområdet.

VF har også haft et koncept for foreningsservice, hvor et reklamebureau har stillet sin kompetence gratis til rådighed for frivillige organisationer, der ville have hjælp til branding og markedsføring.

VF har i høj grad ydet foreningsservice via mail og pr. telefon. De små foreninger, der er indgået i interviewene, fremhæver, at VF har været rigtig god til at forbinde frivillige organisationer med hinanden. Ligesom de ofte, dvs. mellem en gang månedligt og en gang ugentligt, har modtaget mails med tips om arrangementer, oplysninger om samarbejdspartnere mv., der var relevante for deres arbejde eller umiddelbare situation mm.

En del af videnscaféerne har haft karakter af projektvugge, dvs. at hjælpe projekter i gang, hjælpe med at ideudvikle, strukturere mv. f.eks. videnscafé 1 ”om etablering af frivilligcentret og foreningernes ønsker til aktiviteter” og videnscafé 4 ”fundraising”. Dernæst har foreningerne kunnet komme forbi og løbende få hjælp. På den måde har VF f.eks. hjulpet et projekt for mennesker med spiseforstyrrelser, et kvindeprojekt, to projekter for kvinder med minoritetsbaggrund, et integrationsprojekt, et miljøprojekt, et beboerprojekt samt et projekt for følgeordning for skolebørn i gang. I alt er der tale om otte projekter. Idehaverne har også kunnet sidde hos VF og arbejde.

I løbet af februar 2008 har seks forskellige foreninger henvendt sig om sparring vedr. økonomi. To foreninger har henvendt sig vedr. sparring om PR. To foreninger har henvendt sig vedr. praktisk hjælp f.eks. IT eller lån af lokaler. To foreninger har henvendt sig ang. hjælp til afholdelse af arrangement. Tre foreninger har henvendt sig vedr. videreformidling af spørgeskemaundersøgelse, ønske om et oplæg fra VF vedr. netværket for kvinder med minoritetsbaggrund samt om oprettelse af aktivitet. I alt har tolv forskellige foreninger henvendt sig.

VF har haft et mål om at centrets konsulentfunktion er formaliseret, og at foreningerne kender til det. Det er sket via nyhedsbrev, hjemmeside og videnscaféer. Det er et mål, der fortsat vil blive arbejdet videre med f.eks. i forhold til lokalaviser.

VF har haft et mål om, at minimum tre for VF ukendte foreninger eller enkeltpersoner skulle henvende sig til VF om hjælp til projektafklaring. Det mål er nået, da fire projekter eller ukendte personer har henvendt sig til VF vedr. sparring, foreningsopstart mv.

Udover frivillige foreninger gør bl.a. Lokaludvalg og andre kommunale institutioner som Projektrådgivningen brug af VFs rapport om etniske minoritetsforeninger/netværk i lokalområdet. Ligesom VF har samarbejdet med kommunen om sundhedsprojekt i Kgs. Eghave, hjulpet et kommunalt projekt målrettet grønlandere samt Servicebutikken med lokaler.

VF får af de frivillige organisationer, der har benyttet dem, stor ros for sine systematiske og effektive initiativer til at sætte gode ideer og nye projekter til at sparre med hinanden i gang. Ikke mindst VFs evne til at holde ved og sende mails med ideer, relevant information om arrangementer, mulige samarbejdspartnere, videnscaféer mv. ud til de frivillige foreninger får ros. VF er rigtig god til at hjælpe ildsjæle og aktivister videre med ideer og projekter. Mentorordning, mailservice og udviklingen af konceptet med en fast månedlig åbent hus dag om fundraising opfylder målet om ”kompetenceudvikling af individ som organisation gennem anerkendende metoder f.eks. empowerment” samt indsatsområderne om synliggørelse, deltagelse og ændret grundstruktur ved at etablere og støtte flere små frivillige foreninger bl.a. i synliggørelse og foreningsnetværk.

4.2.4. Netværksdannelse

VF fremmer netværksdannelse gennem afholdelse af videnscaféer og frivillighedsfestival. Her kan foreninger mødes og snakke sammen på tværs. Undervejs i videnscaféerne er der gruppearbejde og rum til at diskutere samt fortælle om egne aktiviteter mv.

Efter et arrangement udarbejdes der altid deltagerlister med kontaktoplysninger, så der er mulighed for at følge op efterfølgende. Desuden henviser VF foreninger til hinanden, når der er sammenfald i interesser. Desuden arbejder VF på at finde ud af, hvordan frivilligcentret kan være endnu mere opbyggende i forhold til nye netværk og fælles aktiviteter. Flere har dog selv taget initiativer i forlængelse af et møde.

Netværksdannelse mellem foreningerne er et af VFs styrkepunkter. Tilbagemeldingen fra alle interviewede er, at VF har besøgt dem flere gange og ellers har de været til møder på VF og i jævnlig mail kontakt. Videnscaféerne og VFs mailservice har i høj grad også fungeret som netværksdannende for ikke mindst de mindre og ikke så etablerede foreninger og aktivister.

Som nævnt under afsnittet om baggrund er VF vokset ud af det frivillige arbejde, der traditionelt har været kutyme for på Vesterbro. Ligeså har der været tradition for at inddrage mange forskellige aktivister og frivillige organisationer f.eks. i kvarterløftsarbejdet og tradition for at faktorer som lokalcenter og etablerede frivillige organisationer fandt sammen om lokale aktiviteter. Det er fulgt med til VF, der f.eks. også systematisk og strategisk har udvalgt bestyrelse efter, at personerne havde en god netværksposition i lokalområdet. Ligesom VF deler hus med lokaludvalg og agendacenter.

VF har også god kontakt til Ældrerådet, og Ældreråd har bl.a. deltaget i arrangementer på frivilligcentret. Derfor var det f.eks. oplagt for Ældrerådene sammen med Sundheds- og Omsorgsforvaltningen at henvende sig til VF vedr. besøgsvenner til plejehjem samt om placering af en fælles bus for områdets ældre.

VF har et indsatsområde om mere formaliserede netværk mellem frivillige foreninger, kvartalsmøde mellem lokalcenter og frivillige foreninger (senere også med virksomheder).

I forhold til indsatsområderne har der været fokus på mere formaliserede netværk mellem frivillige foreninger, kvartalsmøde mellem lokalcenter og frivillige foreninger samt partnerskabsaftaler mellem frivillige foreninger og offentlige institutioner. VF har i forhold til sine mål afholdt det første kvartalsmøde i det lokale samarbejdsforum mellem offentlige organisationer og frivillige foreninger. VF varetager sekretærfunktionen i forhold til det lokale samarbejdsforum. VF har i den forbindelse fået en del henvendelser fra interesserede og i alt 30 foreninger var tilmeldt mødet i februar 2008.

VF er desuden suppleant i Frivilligt Forum og deltager i netværk omkring frivillighedsformidling og rådgivning, der er opstartet af Kontaktudvalget.

VF har desuden deltaget i følgende arrangementer, der har karakter af kurser, konferencer og netværk ud over lokalområdet i forhold til interesseorganisationen for frivilligcentre, FriSe, i forhold til andre frivilligcentre og politiske fora.

- Konference om mangfoldighed afholdt af Rådet for Frivilligt Socialt Arbejde
- Frivilligjob.dks temamøde om at skrive gode jobannoncer
- FriSes ledernetværk og temadage om bl.a. frivillighedsformidling
- Kontaktudvalgets årsmøde
- Frivilligt Forums konference om selvevaluering, generalforsamling, møde med Overborgmesteren

mv.

- Center for Frivilligt Socialt Arbejdes årskonference, kursus i fundraising
- Frivillige organisationers arrangementer
- Netvirkets arrangement om branding af frivilligt arbejde
- Faste møder med de to andre frivillige centre i København, Netvirket og SR
- Arrangement afholdt af People & Politics og etniske minoritetskvinder og beskæftigelse

4.2.5. Borgerrettede aktiviteter

Som nævnt i indledningen er VFs overordnede formål er at lette den enkelte borgers adgang til at engagere sig i frivillige sociale aktiviteter.

Målene er:

- Kompetenceudvikling af individ som organisation gennem anerkendende metoder f.eks. empowerment
- Metodeudvikling så begrebet frivilligt arbejde flyttes fra ”hjælp til svage” til medborgerskab og ”hverdagsmager”, samtidigt med at det integrerer de svage stillede.

VFs synlighed i lokalområdet f.eks. i lokale medier og på deres egen frivilligfestival og på Sidegadefestivalen i Saxogade har i høj grad fungeret som borgerrettede aktiviteter, der havde til hensigt at gøre borgerne opmærksomme på muligheden for at blive frivillige. VF har også holdt oplæg om frivilligt arbejde i forskellige sammenhænge.

Et af VFs indsatsområder er lokale videnscafeer for at aktivere borgerne til frivilligt arbejde. Både mentorordningen og videnscaféerne har begge fungeret som empowerment i forhold til aktivister, der gerne ville udvikle en ide til frivilligt arbejde. Det månedlige fundraising arrangement er et eksempel på, hvordan aktivister hjælpes i gang eller videre med en ide. Og mentorordningen er et eksempel på, hvordan nye aktivister bliver til støtte for hinanden.

Eftersom VF er placeret på Vesterbro og Kgs. Enghave, hvor der er mange borgere med etnisk minoritets baggrund, har der været et ønske om at få kontakt til de etniske minoritetsforeninger samt at engagere mennesker med etnisk minoritets baggrund som frivillige. I VFs indsatsområder er derfor særligt fokus på etniske minoritetsgrupper og på at gøre VF synlig for etniske minoriteter.

I efteråret 2007 var der ansat en antropolog med henblik på at afdække etniske minoritetsforeninger på Vesterbro og Kgs. Enghave. Målet var at få kontakt til 10 nye foreninger eller netværk, invitere dem til VFs arrangementer og at mindst fem foreninger deltog. Resultatet blev, at VF fik kontakt til 11 foreninger eller netværk af etnisk minoritets baggrund, og at fem var repræsenteret på videnscaféen. Derudover deltog en række foreninger af etnisk minoritets baggrund, som VF ikke tidligere havde haft kontakt med. I alt deltog 38 personer.

VF har endvidere afholdt et møde for etniske minoritetskvinder i netværket People & Politics. Det er et led i et EU samarbejde, som VF indgår i for at udvikle det frivillige sociale arbejde og et led i at opfylde målet om ”Nytænkning via kontakt til forskningsverden, ny viden om frivilligt arbejde nationalt og internationalt”.

VF har også et mål om at afklare, hvordan resourcesvage borgere kan blive aktive som frivillige i projekter. Der har hidtil været nedsat en arbejdsgruppe vedr. en mentorordning, og herunder er der udarbejdet et uddannelsesforløb for mentorerne samt fundet en frivillig projektkoordinator. Der er endvidere nedsat en koordinatorgruppe af frivillige og en større gruppe til at udvikle det endelige

projekt. Målet er dermed nået i første omgang, og der arbejdes videre med at udrulle projektet og etablere det i 2008.

4.2.6. Synlighed i øvrigt

VF havde flere mål i forhold til synlighed. Det drejer sig om nyhedsbrev, folder til nye frivillige og hjemmeside.

Folderen til nye frivillige var på plads i midten af 2007. I forhold til nyhedsbrev havde VF et mål om at 30 skulle have tilmeldt sig nyhedsbrevet i 2007. Det må siges at være opfyldt, da der efter et år er 370 modtagere. Man kan tilmelde sig nyhedsbrevet via hjemmesiden. Modtagerne er en blanding af foreninger, frivillige, privatpersoner, offentlige institutioner og samarbejdspartnere. I 2007 udkom det to gange. Det er meningen at der fremover skal udkomme fire gange om året.

Et af VFs indsatsområder var at etablere en hjemmeside, der blev brugt som kontakt mellem frivillige foreninger. VF har siden etableringen haft et støt stigende antal besøgende på deres hjemmeside. I den første måned, august 2007 var der 156 besøgende, i september 2007 427 besøgende, derefter har besøgstallet ligget mellem 710 og 849 besøgende pr. måned.

Der skulle også være udviklet en database over frivillige foreninger i lokalområdet, hvilket ikke er nået. Det arbejdes der videre med i 2008.

Der har ca. været kontakt til medierne 20-40 gange. VF har haft fat i begge de lokale aviser hver gang, der er et arrangement, eller der sættes gang i et nyt tiltag mv. Ofte har VF kontakt med dem både før og efter arrangementet. Der har således været trykt ni artikler, hvoraf flere har været i begge lokalaviser samt en række mindre notitser i forbindelse med eksempelvis arrangementer. Der har været ca. 8-10 annoncer i lokalaviserne i 2007. VF har aftalt en artikelserie med lokalaviserne om forskellige eksempler på frivilligt arbejde.

VF har jævnligt kontakt til eget foreningsnetværk, både gennem direkte henvendelser, mails og ved div. netværksmøder.

VF har haft kontakt til to forskellige uddannelsessteder, men flere gange til hvert sted. Den del ønsker VF at udbygge. Desuden er der kontakt med mange uddannelsessteder i forbindelse med ansættelse af praktikanter.

VF har haft fat i nogle virksomheder som led i at rejse penge til frivillighedsfestivalen, ligesom VF i samme forbindelse har været forbi og hængt plakater op og lagt flyers.

VF har jævnligt kontakt til foreninger eller klubber. VF sender forskellig information, nyhedsbreve, invitationer mv, og har også i andre sammenhænge direkte kontakt med foreninger. VF har i gennemsnit kontakt til offentlige institutioner 2-4 gange om måneden.

Endelig har VF planlagt en videnscafé om synlighed for frivillige foreninger i marts 2008. Denne videnscafé er tænkt som startskud til frivilligfestivalen i 2008, der skal foregå i Kgs. Enghave.

De interviewede frivillige foreninger bekræfter at VF er meget synlig, og flere er blevet opmærksomme på VF i lokalaviserne. Både når det gælder materiale og aktiviteter må VF siges at have været meget udfarende og lykkedes med at gøre sig kendte i lokalområdet.

4.2.7. VF fra et foreningsperspektiv

VF har opgivet 47 foreninger, som de har ydet service til, dvs. givet rådgivning, ydet foreningsservice til, givet hjælp til opstart af projekter, formidlet frivillige til mv.

5 foreninger er blevet udvalgt fra listen og er blevet interviewet pr. telefon om kontakten til VF
Vi har talt med:

- En enmands forening med en lokal mærkesag E³
- En mindre humanitær forening (lokal) O
- Et stort lokalt humanitært tilbud A
- En større humanitær forening (landsdækkende, her lokalafdeling) C
- Et større socialt tilbud (landsdækkende, men lokalafdeling) T

Foreningerne deler sig overordnet set i to: det store lokale humanitære tilbud A kender til VF, har haft besøg af VFs daglige leder flere gange og lagt mærke til VF i de lokale medier, men har ikke brug for VF eller et frivilligcenter. Dette tilbud er stort nok og kendt nok til selv at skaffe sig frivillige. De frivillige henvender sig selv til A, og A sender nærmere flere frivillige til VF end omvendt. Generelt er de frivillige, der kommer fra VF for ressourcetsvage til at modsvare As krav til frivillige, der skal være selvstændige og modne voksne mennesker. VFs tilbud er udmærket til andre frivillige foreninger, mener A. Men A så hellere, at frivilligcentrene påtog sig SR-Bistands rolle fra tidligere, nemlig at rejse socialpolitiske problemstillinger.

Overfor A står de fire øvrige foreninger, som er meget positive overfor VFs tilbud og roser VFs initiativrigdom og netværks skabende funktion.

Hvad har kontakten og servicen bestået i?

A har som nævnt ikke brugt VF men har fået enkelte frivillige, som har henvendt sig derfra. Af de øvrige fire foreninger har tre deltaget i VFs Frivilligfestival, hvor O, en mindre humanitær forening, fremhæver, at de fik frivillige gennem. To foreninger har deltaget i VFs mentorordning.

Den ene forening, et større socialt tilbud T, blev så begejstret for mentorordningen, at den gerne vil udbrede mentorordningen til de øvrige afdelinger af sin forening i København. T har også lagt brochurer hos VF og lagt annoncer om frivillig jobs på VFs hjemmeside samt snakket med andre frivillige. T deltog bl.a. i et møde "Frivillighed i flere farver", og der kom T i kontakt med mange etniske foreninger.

VF har hjulpet O, en mindre humanitær forening, med lokaler til styregruppemøder og netværk. O har også deltaget i netværk og gennem mentornetværk fik O præsenteret og accelereret en ide om et mentornetværk på sit eget fagområde. Det har ført til et samarbejde med fem forskellige frivillige foreninger og en mentorordning på det konkrete område er under iværksættelse. Mentorordningen har vist sig at være gangbar for mange målgrupper, og derfor er mentornetværket meget bredt sammensat.

E, en mands forening med en lokal mærkesag, har holdt sig orienteret via VFs nyhedsbreve og deltaget i et cafemøde om fundraising. E har foreslået, at VF arrangerer kurser i foreningsarbejde, og bestyrelsesarbejde herunder regnskab.

³ Bogstavreferencerne er ikke forbogstaver eller lign.

C, en større humanitær forening, deltager i det samarbejdsforum med frivillige foreninger på Vesterbro og i Kongens Enghave, hvor VF er sekretær. Der udveksles erfaringer og C har bl.a. fået kontakt til andre relevante frivillige foreninger samt til Kontaktudvalget og Frivilligt Forum, der også har givet flere forskellige kontakter.

Kontakt til VF

To af de frivillige foreninger har kontaktet VF, efter at de så en annonce i lokalavisen. E kendte til Vesterbro Netværk -og Kompetencecenter, som VF er en udløber af, og O er ikke sikker på, hvordan de kom i kontakt med VF, men mener at kende VF fra andre sammenhænge. VF har som nævnt besøgt A et par gange, senest for et halvt år siden ca.

De øvrige fire foreninger er jævnligt i kontakt med VF. Kontakten har både form af møder, tlf. og mail. VF er god til at holde kontakt, fortælle nyt og sende reminder pr. mail om møder og anden information.

Typisk er mødefrekvensen bestemt efter, hvad der er i støbeskeen lige nu. På nuværende tidspunkt er T og C med til at få mentorordningen og samarbejdsforum på plads, og derfor er der mange møder - ca. et om ugen. O har typisk været til møde en gang om måneden. E har deltaget i to arrangementer.

Synlighed i lokalområdet

Fire af foreningerne mener, at VF er synlige i lokalområdet, og T, O og E mener, at det er svært at pege på forbedringsmuligheder ud over at fortsætte det gode arbejde.

A mener, at VF gør det de skal, og selvom VF ikke er det, de lægger mest mærke til, så har de set VF i lokalavisen ca. en gang i kvartalet. C mener ikke rigtigt at have set VF i lokalaviserne.

O mener, at VF er flittig til at være i aviser med annoncer. Dernæst fortæller frivillige videre om VF via mund til mund metoden. Frivillige er ofte frivillige flere steder. VF er også meget opmærksom på at markere sig. Ved Frivilligfestivalen var der f.eks. plakater og flyers i hele lokalområdet.

E mener, at VF ca. er i lokalaviserne en gang om måneden.

Tilfredshed med VF

Fra de fire foreninger, der har benyttet VFs tilbud, er der generel tilfredshed. E er meget tilfreds, selvom E ikke har haft så megen brug for VF, men kan sagtens forestille sig, hvad VF kunne bruges til f.eks. til at udlåne lokaler, og til at hente viden om, hvad man gør som ny frivillig forening. E var tidligere med i en lokal gruppe, og her kunne der godt have været brugt nogen, der kunne fortælle, hvilke tilladelser man skal have, hvem man skal kontakte i kommunen og hvordan man søger penge. Næste gang E engagerer sig ind i en forening, vil E klart bruge VF.

På spørgsmålet om foreningerne har fået den viden, der var nødvendig svarer T, C og O ja. O brugte tidligere FriSe, og foreningen har været på fundraising-kursus hos SR Bistand, hvilket de fandt det på nettet. VF på Vesterbro og FriSe har også tilbudt det. E peger på, at de har fået viden på videnscaféen om fundraising. Ligesom VF var åben for at lave en caféaften om foreningsarbejde.

På spørgsmålene om VF er professionelle og serviceminded svarer alle fire foreninger ja. E peger på, at de var professionelle på en god måde.

O uddyber VFs servicemind med, at der ikke er noget med at VF venter på, at den frivillige forening selv tager initiativ eller spørger. VF har sat folk sammen, og givet pro-aktiv service især på mail. I forhold til mentorprojektet har de været tovholder, referent samt mentor: VF er kommet med ideer, har støtte op om dem og skaffet flere til netværket.

På spørgsmålet om VF er effektive svarer tre foreninger ja, E mener dog ikke at have forudsætninger for at vurdere det, men har ikke hørt det modsatte, da andre, der har trukket på VF, har været positive.

På spørgsmålet om VF har brugt den tid på foreningerne, som de synes er nødvendig, svarer tre foreninger ja. O uddyber det med, at det første møde ikke bare var et møde: der var struktur og metode for mødet, f.eks. roterede man plads undervejs og kom på den måde til at snakke med rigtigt mange. C mener nej, fordi der er for lidt viden om, hvad de forskellige frivillige foreninger laver i forhold til hinanden. C oplevede at komme til et møde i forbindelse med VF, uden at nogen vidste noget om C.

Tre af de fem foreninger har godt kendskab til, hvad frivilligcentret tilbyder af støtte til foreninger, og som O siger, kan man bare kigge på hjemmesiden, hvis man mangler noget. E peger på, at man konkret kan få kontakt med andre foreninger og få kurser. Sidste torsdag i hver måned kan man f.eks. skrive fondsansøgninger og få hjælp til det. Man kan låne lokaler og samle erfaringer og samle frivillige i bydelen. C kender ikke til, hvad VF tilbyder, og A går ud fra, at VF er som SR Bistand i forhold til tilbud om støtte til foreninger.

De tre foreninger T, O og E, der svarer ja til at have kendskab til VF's tilbud, vil gerne bruge VF i de sammenhænge. O mener VF er med til at åbne op for frivilligområdet. A vil gerne bruge VF, hvis de har kendskab eller kontakt til nogle frivillige, som A kan bruge.

De fire foreninger, T, O, E og C, der tidligere har brugt VF's tilbud vil gerne bruge dem igen. T peger på VF som sparringspartner eller muligheden for at indgå i VF's bestyrelse. C vil bruge samarbejdsforummet, for det er eminent godt.

På spørgsmålet om der er noget foreningerne har brug for, som VF ikke kan hjælpe med svarer T kun, at VF ikke kan hjælpe med at skaffe nye medlemmer og til at starte en ny lokalafdeling af deres forening. O ville gerne kunne leje sig ind i lokaler til fordelagtige priser til egne aktiviteter. Undervisning af mentorer kan måske holdes i VF's lokaler, da VF har ejerskab til projektet. O mener, at det kan være svært at skille VF og kompetencecentret, og at der er uklarhed om brug af lokaler: kan man bruge dem til andet end bestyrelsesmøder f.eks. VF har endvidere skullet snakke med øvrige aktører i medborgerhuset og kulturhuset om lokalsituationen.

E har ikke det behov for VF på nuværende tidspunkt. E er med i andre lokale frivillige foreninger, og de klarer sig selv. Det kan de, fordi der sidder nogle erfarne mennesker.

Både T og O kender til mange foreninger, der kender til VF både fra festivalen og lokalområdet. T fremhæver en kvindeforening med etnisk minoritetsbaggrund til et af VF's møder. Det var første gang den forening var med i en netværkssammenhæng. VF havde fået kontakt med dem via den etniske rapport, som VF lavede i efteråret 2007. De tre øvrige foreninger, E, A og C kender ikke til andre foreningers kendskab til VF.

VF's betydning for det frivillige arbejde

At dømme ud fra de fire frivillige foreninger kan et frivilligcenter tilføre det frivillige område en del. T, hvis forening har afdelinger i andre dele af København og er landsdækkende, peger på, at de andre frivilligcentre burde være mere synlige. VF på Vesterbro er synlige i lokalområdet og gør et godt stykke arbejde.

O og C mener, at VF har givet netværkssynergi i lokalområdet og arbejdet på tværs af grænser i

bydelen. Det har fået forskellige foreninger til at spille sammen og udveksle viden. C yder rådgivning til hele landet, derfor er det rart at have en lokal forankring.

E ser VFs rolle som koordinator og praktisk hjælp: i forhold til hvordan man starter en forening, lokaler etc.

A ser det lidt fra sidelinien og mener, at hvis man dømmes efter Kontaktudvalget, må VF være en slags kursusvirksomhed.

Hvis der ikke var frivilligcentre, ville foreningerne være isolerede mener T og O. Og O fortsætter, man ville ikke mødes med hinanden. Mange sidder rundt omkring i deres forskellige hjørner og ville gå glip af givtige samarbejder, f.eks. i forhold til integration i lokalsamfund. VF gør noget ved sammenhængskraften i lokalområdet. De har koordinatorfunktion og et helikopterblik. På den måde udnyttes ressourcerne bedre. Det giver synliggørelse f.eks. via frivilligfestivalen. Via VF kan man pludselig noget mere.

VF har også været gode til at få sponsorer og få prominente besøg med relation til frivilligområdet f.eks. presse, politikere f.eks. Socialborgmesteren og Preben Brandt til at deltage i frivilligfestivalen. E peger på, at et tidligere projekt ville det være kommet bedre fra start, hvis VF havde eksisteret. Dengang fik de så hjælp andre steder fra, men det var hårdt.

Cs kerneområde ville ikke blive berørt, hvis der ikke fandtes frivilligcentre, men uden VF ville der ikke have været nogen at spare med.

Hvis VF ikke havde fandtes, ville T ikke have kendskab til foreningerne i lokalområdet, og de skulle have fundet en anden sparringspartner.

O ville lave det samme, men det ville have været mere lukket. O brugte FriSe i Odense til faglig sparring på en projektide. FriSe har et hav af kurser, som mange har været på og kurser, som O sagtens kunne finde på at deltage i stadigvæk.

E ville henvende sig til sine personlige kontakter, men det kræver netværk, og E ville bande stygt over, at VF ikke var der. Arbejdet ville blive dårligere, f.eks. har E deltaget i frivilligt beboerarbejde, og det gik ned. For det er hårdt at arbejde ting op i fritiden. Derfor er det godt, at der er nogle der har frivilligområdet som deres arbejde

4.2.8. Sammenfatning

VF har næsten opfyldt alle mål, der blev opstillet i ansøgningen til Socialforvaltningen på nuværende tidspunkt, på nær to. De har ikke etableret en database og de har kun formidlet frivilligt arbejde direkte til 19 frivillige. De enkelte mål, der står tilbage at opfylde, er det hensigten at arbejde videre og de forekommer i forhold til, hvilken indsats VF har gjort hidtil overskuelige at opfylde i 2008.

VF har fra starten valgt selvhjælpsgrupper fra og kun A, det store lokale humanitære tilbud, efterspørger selvhjælpsgrupper, som de kender fra SR. De øvrige fire foreninger nævner ikke selvhjælpsgrupper.

På de øvrige punkter har VF arbejdet energisk, seriøst og meget strategisk med udvikling af frivilligområdet. Den tradition for aktivisme og frivilligt arbejde, som har kendetegnet Vesterbro som bydel, er flyttet med ind i VF, hvor man systematisk og strategisk har opbygget en indflydelsesrig bestyrelse med stor berøringsflade i lokalområdet og til det politiske niveau. Det bekræftes af foreningerne, hvor O, en mindre humanitær forening, peger på, at VF har været gode til at få prominente gæster ud til arrangementerne.

VF har i det daglige arbejde formået at gøre sig synlig i forhold til lokalområdet ikke mindst via mange indslag i lokalaviserne. Det har været en af de veje, der har ført frivillige foreninger til VF. En

anden har været VFs initiativ med egen frivillig festival og deltagelse i andre lokale arrangementer af tilsvarende karakter. Det understreges af, at ikke alene havde alle de interviewede foreninger hørt om VF, den store humanitære organisation, A, havde haft besøg af VF flere gange, selvom de ikke havde brug for VFs service. De øvrige og mindre organisationer havde deltaget i mentorordninger, fundraising, modtaget mails, sparring mv.

VF har formået at tilpasse sine aktiviteter til foreningernes behov. Emnerne har været udløbere af ønsker fra foreningerne. Formen, f.eks. et fundraising-arrangement hver måned, har lige så meget været en udløber af foreningers og aktivisters behov. Derudover har VF bidraget med utraditionelle mødeformer som videnscaféer, hvor de frivillige foreninger er blevet blandet med hinanden på kryds og tværs og f.eks. også med lokaludvalgsmedlemmer eller andre relevante deltagere, når der er blevet lavet gruppearbejde. Det har betydet, at de frivillige foreninger har fået et stort netværk at sparre med og kontakter til mange forskellige eller lignende foreninger i lokalområdet. Det har ikke mindst været vigtigt for de aktivister, der er mødt op alene med en ide.

I forhold til foreningernes vurdering af VF er den for de fire foreningers vedkommende præget af en personlig vurdering og detaljerighed, der indikerer, at de alle har haft deres gang på VF og gennem brugen af f.eks. mentornetværk, sparring og videnscaféer er langt inde i problematikkerne om f.eks., hvad man helt nøjagtigt kan bruge VFs lokaler til. Ud over deres udsagn understreger det den betydning VF har haft i deres virke, og at VF er indgået i foreningernes hverdag.

Også når man ser på tilfredshedsmålene svarer de fire foreninger ja til, at de er tilfredse og kommer med detaljerede svar om, hvordan f.eks. det første møde var struktureret og systematisk. En større humanitær forening (C) er ikke helt tilfreds, fordi deres forening ikke var kendt af VF ved det første VF møde. Igen er både kritik og ros på et detaljeniveau, der ikke angriber VFs indsats, netværksskabende evner eller indsats og nytænkning i forhold til arrangementer, synlighed i lokalområdet eller professionalisme. Snarere kommer også kritikken til at underbygge VFs placering og funktion i lokalmiljøet, for det er ikke muligt at give så detaljeret en kritik med mindre foreningerne har været i kontakt med VF i nogen tid. Dertil er kritikken også mere af korrigerende karakter.

Alle har været glade for ikke mindst mailservice med påmindelser, nyheder, tips og samarbejdspartnere. Selv det store lokale humanitære tilbud (A) har haft besøg indtil flere gange af VF og har lagt mærke til dem i de lokale medier, selvom de kan klare sig selv.

VF må alt i alt på det år, der er gået siden bevillingen fra Socialforvaltningen gik igennem, siges at have udført et imponerende og professionelt stykke arbejde generelt og i forhold til alle de opgivne mål, samt at have levet op til det overordnede formål i forhold til de ansøgte midler om at lette den enkelte borgers adgang til at engagere sig i frivillige sociale aktiviteter.

4.3. Analyse af Frivilligcentret Netvirkets (FN) indsats

Frivilligcentret Netvirket (FN) ligger på Amager og blev startet i 2001. Der er ansat en leder af FN samt en studentermedhjælp ti timer om ugen. FN har i den periode, hvor bevillingen har løbet (2006-2008) stået uden leder i et halvt år fra nov. 2006 til maj 2007, hvilket har sat udviklingen af FN tilbage i den periode. FN har i den forbindelse haft ubrugte midler. Derfor er der blevet sat turbo på, efter at den nye daglige leder kom til.

Frivillighedscentret Netvirkets overordnede formål i projektet er at understøtte og skabe de bedste betingelser for det frivillige arbejde på Amager ved at udvikle enkle rammer og nemme tilgange til at blive og være frivillig og til at være modtager af frivilligt arbejde. Netvirkets formål er at medvirke til at så mange borgere som muligt inddrages i samfundslivet, og gennem det frivillige arbejde opbygger en særlig kompetence til medansvar og deltagelse og dermed gøre det til en naturlig medborgerindsats.

FN har for at opnå formålet beskrevet 4 mål:

1. Kompetenceudvikling for såvel borger som organisation/forening
2. Udbredelse, synliggørelse og kvalitetsudvikling af det frivillige arbejde på Amager i 2300 København S området
3. At styrke Netværk foreningerne imellem
4. At udvikle nye metoder for frivillighedsarbejdet bredt, så alle borgere, ressourcestærke som svagt stillede, sikres mulighed for inddragelse

Eftersom FN har haft en periode på et halvt år, hvor der ikke var en daglig leder, er der blevet skåret i målene f.eks. med hensyn til at tiltrække frivillige med etnisk minoritets baggrund.

4.3.1. Formidling af frivillige

FN har valgt at lade hjemmesiden være omdrejningspunktet for formidlingen af det frivillige arbejde. Via FNs Frivilligvejviser på hjemmesiden forsøger FN at give den frivillige et så godt overblik som muligt over de enkelte foreninger i forhold til formål/brugere/opgaver/krav/ kompetenceudvikling etc. Herudover henvises til foreningernes egen hjemmeside.

For FN er flere frivillige et succeskriterium især på børn- og ungeområdet. FN har derfor ansøgt om midler til en ungekonsulent, der kan understøtte udviklingen af flere projekter til målgruppen og sikre flere frivillige.

Det er FNs overbevisning, at langt de fleste frivillige i dag ønsker at sidde hjemme i fred og ro og finde det frivillige arbejde på nettet, der lige præcis matcher dem. FN føler ikke, at de behøver at være filter for formidling af frivilligt arbejde. Det er også FNs opfattelse, at de fleste frivillige selv ønsker den direkte kontakt til foreningerne, hvor de kan få et mere tydeligt og klart billede af arbejdet og foreningen set i forhold til de informationer, som FN måtte have om foreningerne.

FNs hjemmeside har i efteråret 2007 haft mellem 500 og 700 besøgende pr. måned, hvilket understreger den vigtige funktion, som hjemmesiden har som kontaktpunkt for FN og frivillige samt foreninger. Samtidigt understreger FN, at hjemmesiden ikke kan stå alene, aktiviteter og besøg er stadigvæk afgørende aktiviteter for et frivilligcenter.

Kommer der telefoniske, personlige eller e-mail henvendelser fra frivillige, spørger FN indgående til den frivilliges interesser og baggrunden for at ville udføre frivilligt arbejde. Ud fra det vurderer FN sammen med den frivillige, om der er behov for et personligt møde, inden FN anbefaler en bestemt

forening til den frivillige. Kriterierne for denne vurdering er køn, alder, emne som interesseområder og personlige ressourcer, ligesom der også her indgår kriterier som formål, brugere, opgaver, krav og kompetenceudvikling. FN oplever også, at nogle af de frivillige, der henvender sig i højere grad burde være brugere og f.eks. indgå i selvhjælpsgrupper.

FN har taget udgangspunkt i frivillighedsundersøgelsen fra 2004 i forhold til at tiltrække frivillige. Den viser, at frivillige mener, at det er vigtigt, at foreninger laver tydeligt afgrænsede opgaver. Dernæst viser undersøgelsen, at flere ville være frivillige, hvis de blev spurgt, og hvis de vidste, hvor de skulle gå hen. Derfor er synlighed en kerneopgave for FN f.eks. via hjemmesiden. FN synes, at det kunne være godt, hvis der var en samlet hjemmeside f.eks. hos Kontaktudvalget, så de tre frivilligcentre ikke sidder og laver det samme.

FN har i løbet af februar 2008 formidlet 3 personer til frivilligt arbejde, hvilket understreger, at der formodentlig er mange borgere, der finder frivilligt arbejde via hjemmesiden, når de er blevet opmærksomme på frivilligcentret. FN har ikke svaret på, om der følges op på formidlingen af frivillige.

FN tiltrækker nye frivillige ad følgende kanaler:

- Artikler i lokalaviser
- Annoncering af hjemmesiden i foyeren i Kvarterhuset med 300.000 årlige brugere
- Annoncering af frivilligjobs i foyeren i Kvarterhuset med 300.000 årlige brugere
- Deltagelse i julearrangement i Kvarterhuset og uddeling af materiale på Amagerbrogade ved julearrangement med mange mennesker
- Synliggørelse af det frivillige arbejde ved kulturelle arrangementer i Kvarterhuset
- Omdeling af foldere og postkort ved besøg i foreninger, netværksmøder og aktivitetscentre i området
- Omdeling af pjecer i øvrige kulturhuse og biblioteker

FN havde planlagt at afholde en frivilligfestival men valgte den fra, da omkostningerne for tiden var for store i forhold til det estimerede udbytte. I stedet har FN prioriteret andre initiativer, herunder at deltage i lokale julemarkeder, hvor FN kom i kontakt med ca. 120 familier, samt holde frivilligfestival på et gymnasium. FN kom også i Amager Bladet i forbindelse med julemarkedet

I FN's formål er at give en let tilgang til frivilligområdet. I den forbindelse har FN udviklet sin hjemmeside, der opdateres to gange ugentligt. Der er både en jobbørs og en opslagstavle til frivillig jobs på hjemmesiden. FN har fået minimum 10 henvendelser fra foreninger, der har benyttet den elektroniske opslagstavle. Ligesom FN benytter sig af at være placeret i Kvarterhuset, hvor der er i omegnen af 300.000 besøg årligt.

4.3.2. Selvhjælpsgrupper

FN har erfaret, at der er stor efterspørgsel efter selvhjælpsgrupper og arbejder med forskellige selvhjælpsgrupper. FN har sammen med en frivillig forening opstartet en selvhjælpsgruppe i september 2007, og der arbejdes på endnu en selvhjælpsgruppe i det regi. Dernæst har FN kontaktet Kræftens Bekæmpelse for at etablere to selvhjælpsgrupper i september 2008. Endelig er FN involveret i en selvhjælpsgruppe mod spiseforstyrrelser.

FN har været meget ude og holde oplæg og har derfor via sit kontaktnet kunnet sætte deltagere i forbindelse med selvhjælpsgrupper. Det gælder f.eks. en piger-gruppe, der nu er placeret i kirkeligt regi.

4.3.3. Projektvugge og foreningsservice

FN har som følge af, at Amager f.eks. ikke har samme tradition som Vesterbro for frivilligt arbejde fokuseret på at sætte projekter i gang. Det gælder f.eks. i forhold til mænd, hvor man har sat et projekt i gang for ældre mænd. Ligesom børn og ungeområdet er vigtigt at tage fat i på Amager, hvor det er en stor målgruppe. FN har ansøgt om midler til en ungekonsulent, netop for at understøtte udviklingen af det område. FN har i høj grad taget udgangspunkt i lokalområdet og befolkningens sammensætning i forhold til valg af indsatsområder og projekter.

FN vil i mål 2 udvide sit felt til at dække hele Amager og har i den forbindelse opstillet et mål om, at der skal tages kontakt til 20 frivillige foreninger, der dækker Amager. FN har taget kontakt til 20 foreninger og er derudover også kommet i kontakt med de to nye lokaludvalg, Amager Øst og Amager Vest samt det lokale samarbejdsforum og Områdefornyelsen.

FN har i februar måned 2008 haft kontakt med en forening om faglig sparring vedrørende økonomi, en forening vedr. sparring om målgruppe, en forening om sparring vedr. PR samt kontakt med syv foreninger om praktisk hjælp til f.eks. lokaler. To foreninger har henvendt sig vedr. hjælp til et arrangement og 13 foreninger har henvendt sig vedr. flere frivillige.

I alt har fem foreninger henvendt sig om opstart af projekter og herunder målgruppe, PR, praktisk hjælp som f.eks. lån af lokaler, hjælp til afholdelse af arrangementer samt flere frivillige. Der er derfor tale om en stor aktivitet, der strækker sig ud over det oprindelige kvarterløftsområde.

FN vil i mål 4 ”udvikle nye metoder for frivillighedsarbejdet bredt, så alle borgere, ressourcestærke som svagt stillede, sikres mulighed for inddragelse”. Her har FN samarbejdet med FriSe om at udvikle en værktøjskasse, der er en del af Netvirkets konsulentfunktion til foreningerne.

Værktøjskassen indeholder følgende:

- 1: Et klart mål og en realistisk projektplan
- 2: Kreativ idé-udvikling
- 3: Konflikt håndtering
- 4: Bliv synlig og attraktiv
- 5: Rekruttering og fastholdelse af frivillige
- 6: Engagerede og effektive møder og arrangementer
- 7: Etablering af levedygtige netværk
- 8: Brug af kontakter strategisk
- 9: Start en selvhjælpsgruppe

FN har også været i gang med at udvikle en værktøjskasse til ældrecoaching projektet. Den er ikke færdigudviklet endnu, men planlægges at være færdig i 2008. Dernæst har FN kontakt til distriktpsykiatrien, forskellige etniske minoritetsforeninger, herunder et sundhedsprojekt og et indvandrerprojekt for kvinder, samt grupper af unge, ældre og mænd med henblik på at etablere projekter.

I forbindelse med ældrecoaching projektet sparer og deltager den daglige leder fem timer ugentligt med projektet. Projektet er med til at udvikle netværksskabende værktøjer og det giver brede kontakter til både foreninger, borgere, foreninger, frivillige og offentlige instanser. Projektet er derigennem med til at synliggøre både Netvirket bredt og dermed også det frivillige arbejde på Amager. FN har også støttet opstart af et sundhedsfremmende projekt med en pakistansk forening.

FN har afholdt tre kurser om henholdsvis psykisk førstehjælp, projektstart og branding af frivilligt arbejde, og hvordan foreningens pjecer får størst effekt. Det er vigtigt for FN at have fingeren på pulsen i forhold til kurser til de frivillige foreninger og at have nogle gode uddannelses tilbud. Derfor sender FN ofte mails ud for at holde sig ajour med kursus- og uddannelses tilbud. Det er vigtigt, at frivilligcentrene er fremsynede og pro-aktive, for det er FNs erfaring, at foreningerne som regel ikke har overskud til at se frem ad på det område.

På den anden side får foreningerne så mange tilbud, at har frivilligcentrene i København har talt om, hvordan de kan koordinere tilbuddene f.eks. også med Kontaktudvalget, Rådet for Frivilligt Arbejde, FriSe osv. Der er brug for mere koordinering på det frivillige område i forhold til tilbud til foreningerne.

FN oplever, at det er meget forskelligt, hvad foreningerne har behov for. Nogle har brug for støtte til at etablere foreningen, andre har behov for lokaler. Andre igen har f.eks. brug for lokaler og rammer, så kan de gøre reklame for dem selv og rekruttere frivillige, samtidig med at nogle af borgerne bliver hjulpet. Og FN kan tilbyde foreningerne en lokal forankring.

4.3.4. Netværksdannelse

Både mål 2 og 3 om henholdsvis at dække hele Amager i forhold til frivilligt området samt styrke netværket foreningerne imellem involverer netværksskabende aktiviteter.

FN har arbejdet med det netværksskabende i forhold til eget netværk, hvor FN har kontakt med en række netværk, foreninger og offentlige institutioner. Ikke mindst har FN skabt kontakt til flere etniske minoritets netværk. FN deltager også i flere frivillige netværk samt samarbejdsfora med forskellige instanser som f.eks. kommunale myndigheder samt SR og VF. FN har også kontakt til lokale kirker. På regionalt og landsplan deltager FN i flere af FriSes netværk om metodeudvikling.

FN har skabt en lang række kontakter ved at tage ud i lokalområdet, og hjælpe ideer og frivillige med at finde hinanden. FN har på den måde fået fingeren på pulsen i forhold til hele Amager, hvor FN oprindeligt var forankret i området omkring Holmbladsgade. FN fik f.eks. en henvendelse fra en taxichauffør med etnisk minoritetsbaggrund om et sundhedsprojekt for ham og hans kolleger og satte ham i forbindelse med Folkesundhed København og med formand for Multikulturel Forening. Det er et eksempel på et projekt, som de har hjulpet i gang. Denne gruppe spiller nu blandt andet squash.

FN fremmer og formidler kontakter på tværs af foreninger, afholder temaaftener vedr. netværk på tværs og deltager aktivt i netværk på tværs. FN er via sin hjemmeside omdrejningspunkt for aktiviteter, tilbud og andet. Hjemmesiden opdateres ca. to gange om ugen med mange forskelligartede, relevante oplysninger til frivillige foreninger. Hjemmesiden er en del af udviklingsprojektet, og udviklingsdelen her har løbende høj prioritet. FNs hjemmeside må med besøgstal på mellem 500 og 700 om måneden siges at være et vigtigt omdrejningspunkt for netværksdannelse.

FN har oprettet en elektronisk opslagstavle, hvor der kan udveksles nyheder om kurser, projekter arrangementer mv. FN er også påbegyndt et samarbejde med det lokale bibliotek om en videns- og projektdatabase. Det planlægges at udvide kredsen til også at omfatte lokaludvalgene. Projektet er sat på stand by, da FN har fået en koordinerende rolle i forhold til det lokale samarbejdsforum, hvor vidensdeling også indgår.

FN har fokus på at danne netværk ikke blot i den geografiske enhed Amager, men også i forhold til

at afholde særlige arrangementer for ungdomsforeninger, ældrenetværk og for foreninger for mennesker med minoritetsbaggrund f.eks. på gymnasier og ”Frivillighed i flere farver”.

I det hele taget betyder FNs placering i Kvarterhuset, at det er oplagt at samarbejde med f.eks. bibliotek, lokaludvalg og de mange borgere, der har deres gang i huset.

4.3.5. Borgerrettede aktiviteter

FN har synligheden ved at være placeret i Kvarterhuset. Det betyder, at de borgere, der henvender sig for at deltage i andre arrangementer, gå på biblioteket eller benytte caféen automatisk vil komme forbi annoncer og brochurer fra FN. FN er på den måde eksponeret til en stor del af borgerne på Amager.

I februar 2008 har FN fået henvendelse fra fem borgere vedr. rådgivning, seks borgere om debatmøder, og syv borgere har henvendt sig vedr. sociale arrangementer. 12 borgere er blevet henvist til andres sociale hjælpetilbud.

Dernæst har FN haft en række borgerrettede aktiviteter. Det drejer sig om uddeling af pjecer, postkort, annoncering på Kvarterhusets skærm, deltagelse i julearrangement med uddeling af materiale samt artikler i diverse lokale blade. FN har været meget ude af huset f.eks. i forbindelse med uddeling af pjecer og deltagelse i julearrangement.

FN har også formået at nytænke aktiviteter som at lave et frivilligarrangement på et gymnasium, hvilket både var et spørgsmål om at skaffe frivillige og gøre opmærksom på frivilligområdet.

4.3.6. Synlighed i øvrigt

Som nævnt tidligere er synlighed et kerneområde for FN, fordi det er nøglen til at få frivillige, og synlighed ligger som et gennemgående træk i de mål, der er opstillet for FNs arbejde.

FN har via sin platform i Kvarterhuset en god synlighed både overfor borgere, frivillige foreninger og lokalsamfund. Det understreges også af det store antal besøgende, der er på FNs hjemmeside på mellem 500 til 700 om måneden.

FN udsender et nyhedsbrev to gange årligt til 100 modtagere og har lavet aktiviteter som at dele postkort og pjecer ud. FN har haft syv artikler i lokale aviser. Det er ikke så let, da i hvert fald en af de lokale aviser som modydelse forventer, at FN annoncerer.

FN har afholdt tre temadage samt to foreningsmøder og deltaget i julemarkeder og lavet frivillighedsarrangement på et lokalt gymnasium.

4.3.7. FN fra et foreningsperspektiv

FN har opgivet 35 foreninger, som de har ydet service til, dvs. givet rådgivning, ydet foreningsservice til, givet hjælp til opstart af projekter, formidlet frivillige til mv.

5 foreninger er blevet udvalgt fra listen og er blevet interviewet pr. telefon om kontakten til FN
Vi har talt med:

- Et lokalt samarbejdsprojekt med kommunen (R)
- Et lokalt projekt under en landsdækkende humanitær forening (D)
- Ny lokal forening (L)

- Et lokalt tilbud under en landsdækkende humanitær forening (G)
- En lokalafdeling af en landsdækkende forening (M)

Hvad har kontakten og servicen bestået i?

R, et lokalt samarbejdsprojekt med kommunen, har konkret brugt FN til et af deres projekter. Det er et samarbejde, som har til formål at opsøge isolerede indvandrerkvinder og aktivere dem. R ville gerne have inspiration og et overblik, over hvad der foregik på Amager på deres felt. M, en lokalafdeling af en landsdækkende forening, har for nylig fået hjælp til et projekt, idet de har fået sparring på en projektansøgning samt en jobannonce FNs hjemmeside.

D, et lokalt projekt under en landsdækkende humanitær forening, L, ny lokal forening, og G, et lokalt tilbud under en landsdækkende humanitær forening, har primært brugt FN til at få flere frivillige. L fik konkret en webmaster ud af at annoncere, hvilket de var meget glade for, ellers har L ikke fået frivillige. G fik besøg af FN og sagde ja tak til tilbuddet om, at FN kunne skaffe flere frivillige, men har ikke fået nogle frivillige. M tror ikke på, at de får frivillige og vil som G bruge sit netværk.

L og M har endvidere brugt FN som sparringspartner og til at få adgang til netværk gennem. For M har FN også givet mulighed for at få viden om arrangementer og få videreformidlet kontakt til relevante personer. Både L og M har set FN som en mulighed for at låne af lokaler og at udbrede kendskab om sig selv bl.a. gennem udveksling af foldere.

Kontakt til FN

R tog kontakt til FN i 2007 og har holdt to møder med dem, men kontakten er ebbet lidt ud. R ved ikke, hvor de kender FN fra. Det var den tidligere leder i R, som havde kontakt med den tidligere leder i FN. Kontakten er ebbet lidt ud, men det skyldes bl.a., at R ikke har fulgt op på kontakten. R har ikke haft kontakt med FN i 2008.

D har siden den første kontakt haft mailkontakt et par gange med FN i forbindelse med, at de har fået lagt en annonce på FNs hjemmeside, ellers har D ikke brugt FN. D synes ikke, at FN har været så meget på. Det har været en prioriteringssag fra Ds side ikke at holde kontakten. D har prioriteret at mødes med sin landsforening internt og sparre der. D var ikke helt klar over, hvad de kunne få ud af kontakten med FN.

L kom i kontakt med FN via et arrangement i Kvarterhuset, hvor FN også var til stede. Lige nu har L en konkret aftale om, at foreningen på næste "frivilligmøde" (d. 23. april 2008) skal holde et oplæg om deres forening. L tænker, at de fremover måske kan holde arrangementer sammen.

L har ikke brugt FNs netværk endnu, men det ville måske være relevant for dem. Samarbejdet er stadig i sin spæde start.

G har kun været i kontakt med FN en enkelt gang. Det er næsten et år siden, og G har ikke hørt fra FN siden, og der er ikke kommet nogen frivillige den vej igennem. G har et par gange været inde på FNs hjemmeside for at se om deres opslag var der. Det var det. G ved ikke så meget, om hvad FN laver, og FN fortalte det heller ikke, da de besøgte G. Typisk sparer G med andre i sin forening.

M har jævnligt kontakt med FN. Det er ca. hver eller hver anden uge.

Kontakten mellem FN og foreningerne bærer tydeligt præg af, at der har været et lederskifte, som

betød, at FN stod uden leder i et halvt år. Det er først de senest indgåede kontakter, der har været vedvarende.

De tre lokale grene af landsdækkende foreninger, D, G og M er interesserede i at rekruttere frivillige lokalt, hvilket ikke helt er lykkedes. De bruger især deres bagland til sparring til at skaffe frivillige.

Synlighed i lokalområdet

Ingen af foreningerne mener, at FN er specielt kendt, og generelt har ingen set opslag, reklamer eller pjecer for dem. Der er heller ikke nogen af foreningerne, der nævner, at de har set dem i lokale medier. Som R siger, så kender R FN, men brugerne af foreningen gør ikke.

R mener, at det er svært at blive kendt blandt deres brugere, fordi de ikke har så mange ressourcer. D er enig i, at det er et svært område at blive kendt på. D mødte lederen af FN i efteråret 2007 og hørte der om FNs tilbud. M mener, at det tager lang tid at blive kendt, fordi ikke alle foreninger har brug for FN.

L foreslår, at hvis frivilligcentre skal være mere synlige, skal de måske i højere grad koble sig på de store organisationer, hvor der er et veldrevet maskineri. Det er de store organisationer, der i høj grad kan rekruttere de frivillige, fordi de er kendte.

Det sidste synspunkt er overraskende i og med, at det skulle være frivilligcentrenes opgave at hjælpe foreningerne. FN scorer ikke umiddelbart højt på synlighed. Det skyldes formodentligt lederskiftet, ligesom det ikke kan afvises, at netop de interviewede foreninger ikke har fået øje på FN i det lokale miljø. Der kunne dog formodes at være en del af foreningerne som påpegede, at FN var synlig, fordi de var placeret i Kvarterhuset.

Tilfredshed med FN

Hverken D eller G, der er lokale afdelinger under en landsdækkende humanitære foreninger, har brugt FN særlig meget. G er blevet opsøgt af FN, og D har haft sporadisk mailkontakt med FN og mener ikke, at FN har været særlig meget på.

R oplevede FN som rigtig søde og har snakket om, at de kan bruge FN mere. FN har ikke mindst kunnet pege på relevante samarbejdspartnere til R. Men ligesom D og G har R ikke overskud til selv at opsøge FN og holde kontakten. R ville gerne gøre FN synligt overfor de projekter, der er under dem. R fik at vide, at FN kunne hjælpe med at rekruttere frivillige, men R har ikke fulgt op på det. Problemet er ifølge R, at ressourcerne ikke er til stede i projekterne til at have kontakt med f.eks. FN.

R mener i øvrigt, at FN virker meget fremme på beatet, meget mulighedsorienteret og har et godt tag på de frivillige. R kunne godt bruge FN til inspiration i forhold til frivillighed – f.eks. økonomisk, eller i forhold til hvad der ofte går galt i forhold til frivillige. R vil gerne have FN til at holde oplæg for deres delprojekter.

L og M har et godt indtryk af FN. FN er tydelig og klar i sine værdier og udtaler sig på en ordentlig måde. L oplever, at FN er opsøgende, tilbyder sin service, som L ikke vidste, de kunne tilbyde. L synes, at FN virker som om de har styr på det, og L har fornemmelsen af, at FN brænder for det. FN har bl.a. hjulpet L med et oplæg. M peger på, at FN er gode samarbejdspartnere. De samarbejder med flere frivilligcentre: og FN er et af de gode, for de er åbne og vil gerne hjælpe. M ville have sværere ved at samarbejde med andre foreninger og andre målgrupper, hvis det ikke var for FN.

M mener, at det, foreningerne kan bruge, er et sted, hvor alle aktiviteterne bliver slået op og bliver opdateret hele tiden. Foreningerne har brug for hjælp til praktiske ting f.eks. adgang til computer, registrering samt til temadage og kurser. M har ikke erfaring for, at folk vil bevæge sig så langt. Derfor er det godt, at frivilligcentre er lokale.

R forestiller sig, at de kunne bruge FN til at klæde de frivillige på, motivere de frivillige, samt give redskaber til, hvordan man faciliterer forløb og til konflikthåndtering. Dernæst forestiller R sig, at FN kan hjælpe med at opbygge foreninger. R er i sig selv facilitator. Rs vigtigste rolle ville være at synliggøre FN over for de projekter, der er under dem.

Problemet for R er, at FN er facilitator og ikke på den måde smider ressourcer ind i et projekt. R har brugt Ds landsorganisation til opstart af et tilbud om lektiehjælp. Der satte Ds landsorganisation to konsulenter på, som styrede det hele: annoncerede efter frivillige, tog samtaler og opstartede det hele og nu følger op på projektet osv. Det var en super hjælp. Spørgsmålet for R er, om FN kan stille samme ressourcer til rådighed? For det er der behov for.

På den ene side er der hos foreningen R en forestilling om, at FN har en facilitator, men R ønsker sig reelt, at FN i højere grad kan udføre dele af det frivillige arbejde.

På spørgsmålet om, hvad FN ikke kan hjælpe med, mener L, at det at hjælpe med at søge penge ikke ligger i FNs regi. L har brug for en person, der kan noget med fundraising og har ikke selv tid til det. L ville sandsynligvis ikke komme til et arrangement om fundraising, for de ville ikke kunne få tid til selv at udføre fundraising.

Faktisk vil foreningerne gerne samarbejde med FN ikke mindst R, L og M. R og L er mindre lokale foreninger, hvor M hører til en landsdækkende forening. Det er ikke uventet, at de, R og L har brug for en lokal samarbejdspartner, og Ms søgning mod lokale samarbejdspartnere kan skyldes, at der er tale om en nyere forening og en løsere tilknytning til det landsdækkende plan. Hvor D og G i højere grad peger på, at de klarer sig selv eller kontakter deres landsorganisation.

Fælles for alle foreninger er, at ingen rigtigt har overskud til at være pro-aktive i kontakten til FN. R ville f.eks. gerne have flere frivillige og hjælp til pleje af frivillige, men har ikke overskud til at følge op på det og er usikre på om det kan lade sig gøre at få hjælp til det.

L og M roser FNs attitude som netværksskaber og udgående faktor. Der er lidt usikkerhed om, hvad FN kan tilbyde fra R og L. R ved ikke, hvor langt ind i projekterne FN går, og L ved ikke om FN kan fundraise. Den usikkerhed peger dog på et detaljekendskab til FNs service, som indikerer, at foreningerne har kendskab til FN.

FNs betydning for det frivillige arbejde

D, der er en forening med tilknytning til en landsforening, mener, at det er godt for store organisationer at have frivilligcentre, så foreningerne kan komme ud lokalt.

Det frivilligcentre kunne bruges til var at tage generelle emner op som, hvordan får man flere frivillige, og hvordan holder man på dem. Måske kunne det være godt, hvis de i højere grad kunne skabe kontakter og koordinere projekter. Sparringsmøder, hvor foreninger kunne møde hinanden kunne være godt. D ville gerne selv komme til det, hvis de har tid.

L tænker, at frivilligcentre kan støtte op omkring det frivillige arbejde, hjælpe udviklingen på

området. L tror, at frivilligcentre kan tilføre noget.

4.3.8. Sammenfatning

FN er som følge af et lederskifte i utide og det efterfølgende at stå uden leder i et halvt år blevet sat tilbage i sine mål. Der er arbejdet med alle de opstillede mål, hvilket viser den energi og målrettethed, som FN har lagt for dagen. Til gengæld er der fart over feltet på nuværende tidspunkt, hvor både indsatsen overfor særlige målgrupper og målet med at rette indsatsen mod hele Amager 2300 er i gang. Ligesom udviklingen af redskaber, så som en frivillig værktøjskasse, er i fuldt sving. Det bør også ses i lyset af, at FN er det frivilligcenter, der har mindst økonomiske muskler, da budget og dermed modtagne støttemidler er under halvdelen af de to øvrige frivilligcentre.

FN er meget centralt placeret i Kvarterhuset, hvor rigtigt mange mennesker kommer igennem i løbet af et år. Derfor har FN også fået meget god kontakt med mange borgere, foreninger og med lokalsamfundet. Det er lykkedes FN at få kontakt til nogle af de grupper, som FN især så potentiale i at finde frivillige i samt i at netværke med. Det gælder f.eks. sundhedsprojektet for taxachauffører af etnisk minoritets baggrund.

Samtidigt er det tankevækkende, at alle de interviewede foreninger ikke mener, at FN er specielt kendte i lokalområdet. På dette punkt og i forhold til pro-aktivitet i kontakten til foreningerne er FNs opfattelse af sig selv mere positiv end de interviewede frivillige foreninger.

FN har gjort meget ud af at komme ud og støtte op om nye ideer og aktiviteter, sætte folk sammen, der kunne bruge hinanden og har haft succes med at få fat i de ønskede målgrupper også udenfor det oprindelige kvarterløftsområde. Men ud fra de interviewede foreningers svar er der usikkerhed om, hvad frivilligcentret kan og endnu vigtigere, foreningerne synes ikke, at FN er specielt pro-aktivt.

Foreningerne bebrejder mest sig selv for ikke at holde kontakten, men de har ikke tid. For FN er det dog lidt alvorligt. Ikke mindst set i forholdet til FNs overordnede formål i projektperioden er bl.a. at understøtte og skabe de bedste betingelser for det frivillige arbejde på Amager samt mål 3 om at styrke netværk foreningerne imellem. Det er et mål, der på mange måder forudsætter pro-aktivitet.

FN oplever som de øvrige frivilligcentre og mange af de frivillige foreninger, at mange, der henvender sig personligt, i virkeligheden er brugere, der har behov for at indgå f.eks. i en selvhjælpsgruppe. De frivillige, der selv går på nettet er typisk dem med overskud til at være frivillige.

FN har med energi og beslutsomhed forsøgt at indhente det tabte i forbindelse med lederskiftet. Samtidigt viser lederskiftet også, at FN og frivilligcentre med få ansatte kan være en sårbar konstruktion og megen viden kan forsvinde med en leder. De små enheder er dog samtidigt det, der gør kontakten overskuelig og enheden omstillingsparat i forhold til lokalområdet.

5. Evalueringens metoder

Evalueringen bygger på flere forskellige metoder. Årsagen hertil er for det første, at evalueringsdesignet har skullet tage højde for, at de tre frivilligcentre, som er genstand for evalueringen, er vidt forskellige, både når det gælder deres historie, deres lokale forankring, deres aktiviteter og deres bevillingsperiode. Sidstnævnte betyder, at evalueringen i et vist omfang må tage højde for, at den periode man kan "måle" centrene, har været forskellig fra center til center. For det andet har frivilligcentrene mange interessenter, der kunne være relevante for evalueringen: foreninger, enkeltpersoner, erhvervslivet, offentlige institutioner mv. Her har vi valgt kun at beskæftige os med nogle af de foreninger, der har været i kontakt med frivilligcentrene. Endelig er evalueringen ikke iværksat i starten af projektforløbet, hvilket betyder, at centrenes aktiviteter ikke er systematisk dokumenteret i projektperioden. Evalueringen har således også i et vist omfang skullet genskabe dokumentation for at give et billede af frivilligcentrenes virke.

De betingelser for evalueringen har gjort det nødvendigt at benytte flere forskellige metoder, såvel kvantitative som kvalitative. Den kvantitative del består af:

b. Spørgeskema

Spørgeskemaet har til formål at give et overblik over frivilligcentrenes mange forskellige aktiviteter og volumen af dem. Det afdækker centrenes aktiviteter det sidste halve år fra juli 2007 til januar 2008, hvilket skyldes en formodning om, at det kan være vanskeligt at reproducere data, der går længere tilbage i tid. Spørgeskemaet tager ikke udgangspunkt i frivilligcentrenes daglige aktiviteter af selv samme grund.

Temaerne i skemaet er valgt med inspiration i FriSes guide "Bedst Praksis". FriSe dvs. Frivilligcentre og Selvhjælp i Danmark er paraplyorganisation for landets lokale frivilligcentre og selvhjælpsprojekter. FriSe har opstillet en række minimumskrav for, hvornår man kan kalde sig et frivilligcenter. Det drejer sig om:

- Formidling af frivillige
- Selvhjælpsgrupper
- Projektvugge og foreningsservice
- Netværksdannelse
- Borgerrettede aktiviteter
- Synlighed overfor foreningerne

c. Månedregistrering i februar 2008

Frivilligcentrene er blevet bedt om at registrere en væsentlig del af deres aktiviteter i februar måned 2008. Registreringen har til formål at supplere spørgeskemaet ved at tage udgangspunkt i centrenes daglige aktiviteter, f.eks. antallet af henvendelser til frivilligcentrene. Det giver et øjebliksbillede af centrenes aktiviteter og aktivitetsvolumen, selvom det er givent at et sådant aktivitetsniveau kan svinge fra måned til måned. Temaerne i månedsregistreringen har samme omdrejningspunkt som spørgeskemaet.

Tidspunktet var ikke uproblematisk, da der har været afholdt vinterferie. Det var dog den bedst mulige løsning, da det betød, at SR havde lidt lettere ved at indgå i registreringen efter et brat lederskifte i december 2007.

d. Selvevalueringsskemaer

I den nationale evaluering af frivilligcenterpuljen indgår der en række halvårslige

selvevalueringskemaer, som frivilligcentrene skal udfylde. Selvevalueringskemaerne har til formål at hjælpe centrene med selv at styre projekternes udvikling. De er et redskab, der sikrer kontinuerlig opfølgning på de mål, som frivilligcentrene har opstillet for deres arbejde, og de aktiviteter man forventede at sætte i gang. De skemaer har vi fået udleveret for sidste halvdel af 2007. De supplerer det øvrige materiale godt, idet de tager udgangspunkt i centrenes egne mål for frivilligcentrene, som det fremgår af projektansøgningerne.

Den kvalitative del af evalueringen består af:

a. Interviews med ledere, bestyrelsesformænd og medarbejdere på frivilligcentrene

Der er foretaget gruppeinterviews af ca. 1½ times varighed på alle tre frivilligcentre med den daglige leder og bestyrelsesformanden. På SR var flere medarbejdere med forskellige fagområder til stede.

Her ud over har der løbende været dialog mellem frivilligcentrene og evalueringen. Interviewet har haft til formål at få en mere nuanceret viden om frivilligcentrenes baggrund, virke og deres formål. Fokus har også været på det formål frivilligcentrene havde med at søge bevillingen, og hvad der er gået godt og mindre godt i relation hertil.

Interviewene er foretaget i perioden december 2007 - marts 2008.

b. Telefoninterviews med aftagere af frivilligcentrenes service

Endelig er der foretaget telefoninterviews med nogle af frivilligcentrenes interessenter. Vi har valgt at tage udgangspunkt i nogle af de foreninger eller organisationer, som har haft kontakt med frivilligcentrene det sidste halve år, hvad enten kontakten er gået på frivilligformidling, hjælp til opstart af projekter, foreningsservice eller andet. Det skyldes at foreningerne er nogle af frivilligcentrenes mest centrale interessenter, samt at foreningerne er lettere tilgængelige, end de borgere, der har haft kontakt med frivilligcentrene.

Foreningsperspektivet styrker validiteten, idet evalueringens øvrige data stammer fra frivilligcentrene selv. Men én ting er selvfølgelig, hvordan frivilligcentrene opfatter sig selv og deres aktiviteter, en anden ting er, hvordan deres service opfattes og modtages blandt deres interessenter. Telefoninterviewene er således blevet brugt til at få et indblik i foreningernes behov for og brug af frivilligcentrene, herunder også deres vurdering og tilfredshed med den hjælp eller støtte, de har modtaget.

For hvert frivilligcenter har vi fået udleveret en liste over de foreninger eller organisationer, som frivilligcentret har været i kontakt med det sidste halve år. På baggrund af disse lister har vi udvalgt fem foreninger pr. frivilligcenter. Foreningerne er udvalgt med diversitet for øje. De interviewede frivillige organisationer er udvalgt ud fra at få foreninger med forskelligt medlemsantal, forskellige målgrupper og forskelligt emneområde. Foreningerne er også forsøgt valgt ud fra, at nogle er landsdækkende, andre lokale, ligesom kendthed i offentligheden og dermed adgang til medier og ressourcer, tilgang af frivillige samt krav til frivillige har indgået i overvejelserne. Endelig er det indgået i overvejelserne hvor tæt forbundne frivilligcentrene har været med den pågældende forening. Nogle foreninger er valgt fra, fordi de ligger i samme hus som frivilligcentret og derfor klart måtte formodes at kende frivilligcentret.

Da frivilligcentrene selv har opgivet listerne, kan det selvfølgelig ikke udelukkes, at det alene er de mest positivt indstillede foreninger, der er opgivet. Dermed får vi dog et indblik i, hvor stor den andel er. Efter at have foretaget interviewene ser det ud til, at det er en meget blandet skare af

foreninger, hvor der både er meget positive tilbagemeldinger, negative eller ligegyldige tilbagemeldinger, hvilket indikerer, at frivilligcentre faktisk har opgivet de foreninger, som de har været i kontakt med.

Endelig er det også forholdsvis tilfældigt, hvem vi har fået kontakt med som interviewperson. I nogle tilfælde er der blevet henvist til lederen. I andre tilfælde til den person, der har stået for kontakten til frivilligcentret.

Det er ikke muligt med en evaluering at få et komplet billede af evalueringsgenstanden, og således heller ikke af frivilligcentrenes virke. Fordelen ved kombinationen af metoder er dog, at de supplerer hinanden og samlet giver et godt billede af det enkelte frivilligcenter.